

Voorzitter

Aan de leden van de vaste commissies voor
Justitie en Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Den Haag, 8 april 2009

Beste collega's,

Afgelopen vrijdag 3 april was ik op werkbezoek op De Woldstroom. Een schooltje in Nijeveen (Meppel) dat de eerste opvang van kinderen uit asielzoekerscentra verzorgt. Het onderwijs is specifiek gericht op het leren van de Nederlandse taal, maar daarnaast wordt er ook les gegeven in 'gewone' vakken. De school heeft een geweldig team dat onder leiding staat van een zeer betrokken locatieleidster.

De school heeft mij een aantal problemen gemeld, ik geef deze hierbij zo goed mogelijk weer:

- de afschaffing van de gewichtenregeling betekent dat de school sterk teruggedaan is in de bekostiging, maar het blijft natuurlijk gaan om een bijzondere groep leerlingen die aanvankelijk géén Nederlands spreekt.
- er zijn nu 126 leerlingen, maar dat is een netto getal. Vorig jaar waren het er 26, morgen kunnen het er weer 50 zijn, of 150. De wisselingen zijn enorm. De extra belasting voor leerkrachten en administratie is navenant.
- Het schrijnendste probleem vond ik het volgende.
Sommige kinderen verdwijnen van de ene op de andere dag van school. Soms weet de school helemaal van niets. Soms weet de school het wel, maar weet het kind van niets. De school kan dan niet behoorlijk afscheid nemen van zo'n kind (weer een nare ervaring erbij!).
Maar ook is er geen overdracht mogelijk naar de volgende school die volgens de locatieleidster in 9 van de 10 gevallen opnieuw in Nederland is. Op mijn vraag hierover bleek dat deze kinderen niet gevolgd kunnen worden omdat ze geen onderwijsnummer hebben. Verloren onderwijstijd dus.
- Verder werd mij desgevraagd gemeld dat de schoolarts dit jaar voor het eerst de kinderen onderzoekt. Vreemd want een schoolarts doet echt ander onderzoek dan het MOA, die volgens mij de huisartsenrol vervult.

Ik vertrouw erop u hierbij voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Gerdi A. Verbeet
Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Bijlage: informatie werkbezoek De Woldstroom + persbericht
website: <http://www.obsdewoldstroom.nl>

MEDEDELING VOOR DE PERS

maandag 30 maart 2009 vl/sk

VOORZITTER TWEDE KAMER BEZOEKT BASISSCHOOL DE WOLDSTROOM IN NIJEVEEN

De Voorzitter van de Tweede Kamer, mevrouw Gerdi A. Verbeet, brengt op vrijdag 3 april 2009 een bezoek aan de openbare basisschool De Woldstroom in Nijeveen. De Woldstroom is een basisschool voor regionaal eerste opvangonderwijs.

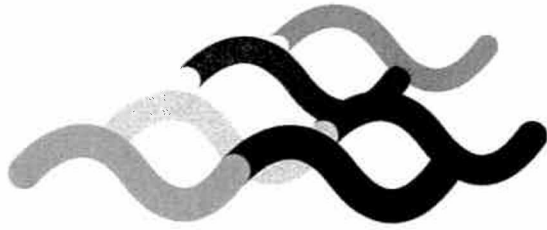
De Voorzitter maakt kennis met de leerlingen en hun leerkrachten. Onder leiding van een aantal leerlingen bezoekt de Voorzitter verschillende groepen en spreekt met de leerlingen en de desbetreffende leerkracht. Zij vertellen over hun ervaringen op de Woldstroom. Ook wordt gesproken over de contacten met de ouders.

De Woldstroom bestaat uit 2 afdelingen: de afdeling basisonderwijs in Meppel en de afdeling onderwijs voor eerste opvang in Nijeveen. Het onderwijs op de locatie Nijeveen is specifiek gericht op het leren van de Nederlandse taal, daarnaast krijgen de leerlingen ook onderwijs in de vakken die op een 'gewone' school voorkomen. Hoofddoel is de kinderen zo snel mogelijk mee te laten doen in het reguliere onderwijs. Na het bereiken van de doelen van het eerste opvangonderwijs, stromen de leerlingen weer door naar het regulier basisonderwijs of voortgezet onderwijs.

De school heeft veel ervaring met onderwijs aan asielzoekerskinderen en andere nieuwkomers. De inhoud van het onderwijs en de organisatie van de school zijn afgestemd op de specifieke leefsituatie van de kinderen in het Asielzoekerscentrum. Vanwege de wisselende verblijfsduur in het Asielzoekerscentrum is er een regelmatige in- en uitstroom van de leerlingen.

Noot voor de redacties:

Voor belangstellende pers is er na afloop (11.30 uur) een (foto) persmoment. Vertegenwoordigers van de pers dienen zich hiervoor uiterlijk donderdag 2 april vóór 17.00 uur aan te melden bij de stafdienst Voorlichting van de Tweede Kamer, Samira Kleijn, 070 – 318 21 83 of pressoffice@tweedekamer.nl.

Openbare basisschool
voor regionaal
eerste opvangonderwijs

De Woldstroom

Regionaal eerste opvangonderwijs

Pagina:	Inhoud:
4.	Voorwoord
5.	Gang van zaken - aanmelding
6.	Werkwijze - doel en criteria - beoordeling en advisering
9.	Begeleiding - begeleidingscommissie - taken en bevoegdheden begeleidingscommissie - taken en bevoegdheden onderwijsbegeleider - taken en bevoegdheden expertisecentrum - taken en bevoegdheden basisscholen en speciale(basis)scholen met nieuwkomers -kwaliteitszorg
13.	Algemene informatie
14.	Kosten

De Woldstroom

Openbare basisschool
voor regionaal
eerste opvangonderwijs

OBS De Woldstroom
Locatie Havelterberg- Nijeveen
Gemeente Meppel

Friesestraatweg 12
7948 LL Nijeveen
Telefoonnummer: 0521-513928
E-mail adres: eersteopvang@obsdewoldstroom.nl

Voorwoord.

Voor u ligt de brochure over het eerste opvangonderwijs van OBS De Woldstroom in Nijeveen. Middels deze brochure willen we u op de hoogte brengen over hetgeen deze school voor leerlingen, die de Nederlandse taal niet of nog onvoldoende beheersen, betekent.

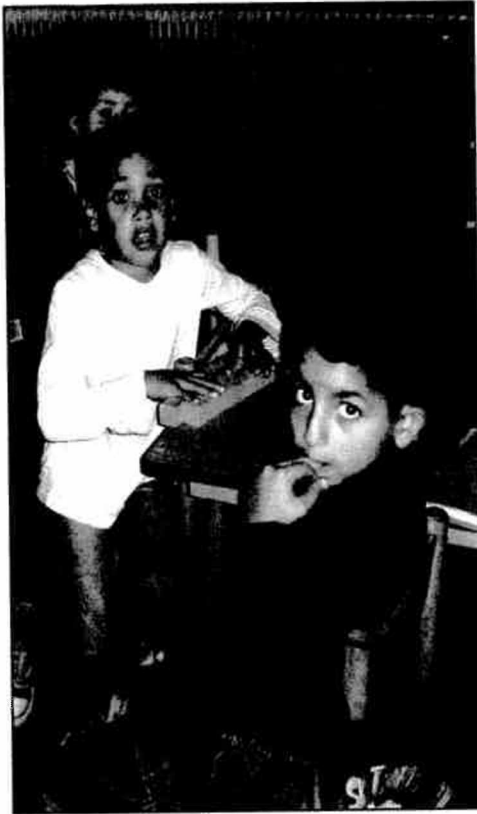
In mei 2003 hebben besturen van basisscholen in Meppel, Westerveld en De Wolden een convenant gesloten over de opvang van kinderen die nog maar kort in Nederland zijn en de doelen van het eerste opvangonderwijs nog niet bereikt hebben. Dit zijn kinderen van asielzoekers, kinderen van buitenlandse werknemers, kinderen die door gezinshereniging of adoptie naar Nederland komen en illegale kinderen die leerplichtig zijn. Allemaal krijgen ze onderwijs op OBS De Woldstroom voor regionaal eerste opvangonderwijs. In de loop der jaren is deze school uitgegroeid tot een expertisecentrum voor NT2 (Nederlands als tweede taal) onderwijs.

Als de kinderen de doelen van het eerste opvangonderwijs bereikt hebben, stromen ze door naar regulier basisonderwijs of voortgezet onderwijs. De scholen, waar de leerlingen terecht komen, kunnen rekenen op een jaar ambulante begeleiding vanuit het expertisecentrum. Ook bestaat de mogelijkheid om materialen te lenen voor extra ondersteuning van het leerproces van de leerlingen.

Heeft u na het lezen van deze brochure nog vragen en/of opmerkingen, dan kunt u contact op nemen met:
Marian Hofstee,
locatiedirecteur van OBS De Woldstroom
voor regionaal eerste opvangonderwijs.
Telefoon : 0521-513928

Gang van zaken

Aanmelding

Ouders of verzorgers melden kinderen aan bij een basisschool. De school informeert de ouders over het expertisecentrum. Via de school komen kinderen naar OBS De Woldstroom voor regionaal eerste opvangonderwijs te Nijeveen en worden daar ingeschreven. Het vervoer wordt in principe geregeld via de gemeente waar de kinderen wonen. OBS De Woldstroom ondersteunt ouders bij de aanvraag. In ongeveer drie weken wordt met toetsen en gesprekken bekeken waar de kinderen geplaatst kunnen worden.

Kinderen die de uitstroomcriteria nog niet bereikt hebben en waarvan verwacht mag worden dat ze tenminste 3 maanden nodig zullen hebben om de criteria wel te bereiken, worden geplaatst op het expertisecentrum.

Voor 4- en 5-jarigen wordt in overleg met de basisschool bekeken waar ze de beste kansen hebben. Dit hangt van meerdere factoren af, waaronder:

- vervoer
- waar gaan broertjes of zusjes naar school?
- voorschoolse opvang
- de mogelijkheden van de reguliere basisschool.

De kinderen worden zowel bij inschrijving als bij het bereiken van de uitstroomcriteria besproken door de begeleidingscommissie. Bij een positief advies gaan kinderen naar de basisschool die ze oorspronkelijk had aangemeld bij het expertisecentrum. Voor kinderen die in een asielzoekerscentrum verblijven wordt in overleg met de ouders/verzorgers een school in de buurt van het centrum gezocht.

Werkwijze

Doel & criteria

Hoofddoel van het expertisecentrum is kinderen zo snel mogelijk mee te laten doen in het reguliere onderwijs. Afhankelijk van de situatie en de leerbaarheid van de leerling duurt dit één tot anderhalf jaar.

Deel doelstellingen en uitstroomcriteria:

Zich sociaal en emotioneel thuis gaan voelen.

De kinderen ontwikkelen vaardigheden die het instromen in het reguliere onderwijs bevorderen, zoals leren omgaan met regels en gewoonten in het onderwijssysteem; een adequate werkhouding; zelfstandigheid en samen kunnen denken, werken en leren. Hiervoor bestaan geen objectieve criteria. Wel proberen we de kinderen een veilige omgeving te bieden en zich snel thuis te laten voelen. Er is een observatie- en registratieformulier ontwikkeld dat over te dragen is naar de basisschool.

Zo snel mogelijk Nederlands leren

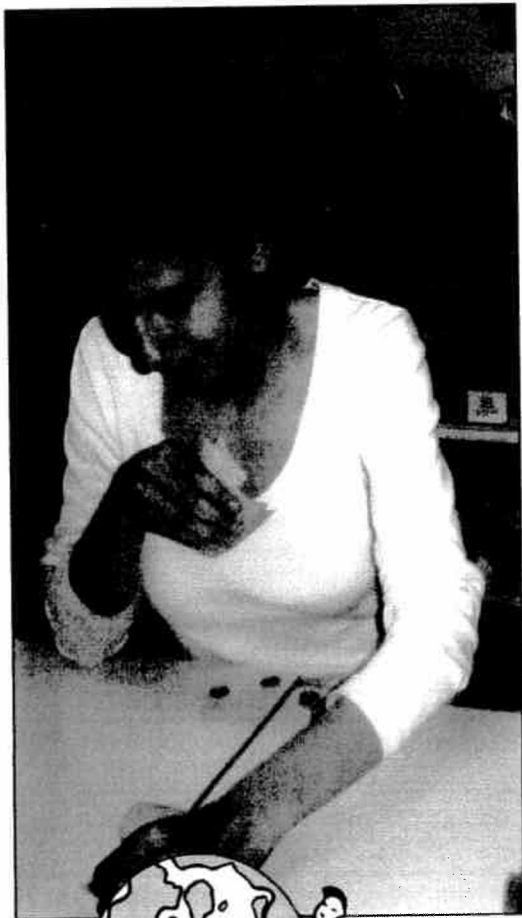
Het accent ligt op snel beheersen van mondeling Nederlands. Bij de jongste kinderen geldt een geschatte woordvoorraad van ± 3.000 woorden als criterium, voor de oudere kinderen ± 4.000 woorden. Voor de kinderen van 6 jaar en ouder komt er ook het leren lezen en schrijven bij. Voor kinderen die in september naar groep 3 gaan is beheersing van de criteria voor beginnende geletterdheid noodzakelijk. Kinderen die uitstromen naar groep 4 moeten minimaal op c-niveau lezen. Een uitzondering vormen kinderen met hardnekkige lees- en spellingsmoeilijkheden. Met deze kinderen wordt het protocol leesmoeilijkheden en dyslexie gevolgd.

Ingevoerd zijn in vak- en vormingsgebieden

Het accent ligt op de talige aspecten van de vak- en vormingsgebieden. Er wordt veel aandacht besteed aan luister- en leesstrategieën, opdat de leerling met een minimale basis toch maximaal kan profiteren van het aangeboden onderwijs op de reguliere school. Voor wereldoriënterende vakken worden essentiële begrippen aangeleerd. Kinderen die uitstromen naar groep 4 moeten minimaal op c-niveau rekenen. Verder zijn voor de vak- en vormingsgebieden geen criteria vast te stellen. Met name bij oudere kinderen zal veel af hangen van wat er op de reguliere basisschool aan extra ondersteuning mogelijk is.

Adequaat doorstroomadvies met individuele doelen

Leerlingen die op het expertisecentrum een geschatte woordvoorraad tussen 3.000 en 4.000 woorden bereiken, worden besproken door de begeleidingscommissie. Het uitstroomadvies zal de groep waarin de leerling geplaatst kan worden en zijn of haar ondersteuningsbehoefte omvatten. Daarnaast wordt het leerpotentieel aangegeven: Wat kan deze leerling na een jaar onderwijs bereiken in het basisonderwijs? Het leerlingvolgsysteem voor nieuwkomers is hiervoor een belangrijk instrument. Soms is het niet mogelijk om de leerling in het basisonderwijs op te vangen en zal het advies speciaal (basis)onderwijs gegeven worden. Het expertisecentrum draagt dan zorg voor de verwijzing.

Voor kinderen ouder dan 11 jaar en 6 maanden wordt bekeken of ze door kunnen stromen naar groep 7 van het reguliere basisonderwijs, of dat ze in aanmerking komen voor een jaar schakelklas, of dat gewacht wordt tot plaatsing in het voortgezet onderwijs. Na een positief advies van de begeleidingscommissie stelt het expertisecentrum een onderwijskundig rapport op: de doorstroomrapportage.

Beoordeling en advisering

Drie keer per jaar kunnen leerlingen uitstromen: na de zomervakantie, na de kerstvakantie en begin april. De bespreking van de leerlingen door de begeleidingscommissie gebeurt een maand voor uitstroom. Het expertisecentrum levert daarvoor gegevens aan. De begeleidingscommissie formuleert een advies. Het expertisecentrum stelt daarna de doorstroomrapportage op. Dit rapport wordt door de ambulante begeleider met de ouders of verzorgers en daarna met de directie en / of de interne begeleider van de basisschool besproken. Uiteindelijk bepaalt de ontvangende school in welke groep de leerling geplaatst wordt. Het expertisecentrum geeft advies.

De plaatsing op het expertisecentrum van instromende leerlingen wordt achteraf tijdens drie jaarlijkse leerlingenbesprekingen in de begeleidingscommissie besproken.

Begeleiding

Begeleidingscommissie

De begeleidingscommissie bestaat uit:

Marian Hofstee (directeur expertisecentrum, voorzitter van de begeleidingscommissie)

Rika Dekker (ambulante begeleider, vertegenwoordiger expertisecentrum)

Loe Andriol (vertegenwoordiger basisonderwijs)

Aldert Dijk (vertegenwoordiger basisonderwijs)

Rob Andriol (onderwijsbegeleider IJsselgroep Steenwijk).

De leden van de begeleidingscommissie worden benoemd door de gezamenlijke schoolbesturen.

Taken en bevoegdheden begeleidingscommissie

Advisering rondom uitstromende leerlingen.

Toetsing criteria instromende leerlingen.

Registratie van vorderingen in het expertisecentrum en in het eerste jaar in het basisonderwijs (continuering leerpotentieel).

Evalueren van de werkzaamheden en vastleggen daarvan in een verslag.

Voorlichten en adviseren van gemeenten, schoolbesturen en basisscholen.

Zonodig initiëren van netwerkbijeenkomsten voor schoolbesturen, directies, IB-ers en groepsleerkrachten.

De begeleidingscommissie komt ten minste 6 keer per jaar bij elkaar: 3 keer voor leerlingenbesprekingen, 2 keer voor ontwikkeling van het begeleidingstraject en 1 keer voor evaluatie en verslaglegging.

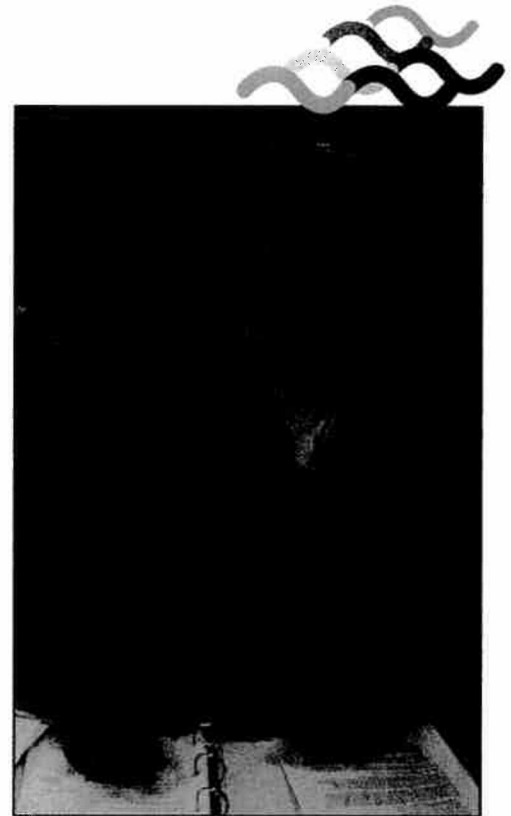

Taken en bevoegdheden onderwijsbegeleider

Inhoudelijke en beleidsmatige ondersteuning van de begeleidingscommissie en de ambulante begeleider.
Inhoudelijke ondersteuning van netwerkbijeenkomsten.
Overleg voeren met lokale overheden.
Integreren van de leerling- en schoolgegevens (monitoring)
Het opstellen van het evaluatieverslag.

Taken en bevoegdheden expertisecentrum

Het zorgen voor het welbevinden in alle opzichten van de leerlingen van de school.
Het geven van onderwijs, gericht op het bereiken van uitstroomcriteria.
Beoordeling en plaatsing van leerlingen die nog niet de uitstroomcriteria hebben bereikt (zowel bij inschrijving als na ongeveer één jaar).
Het tijdig bij de begeleidingscommissie inbrengen van leerlingen die de uitstroomcriteria (woordenschat) hebben bereikt.
Het leveren van leerlingvolgsysteemgegevens aan de begeleidingscommissie.
Opstellen van een doorstroomrapportage en overleg hierover met de ouders of verzorgers.
Het organiseren van een vervolgtraject voor leerlingen die naar het oordeel van de begeleidingscommissie niet plaatsbaar zijn in het reguliere basisonderwijs.
Het aanleveren van relevante gegevens voor het jaarverslag / evaluatieverslag.

Taken en bevoegdheden ambulante begeleider

Overleg met directie en/of IB-er van de basisschool over de doorstroomrapportage en eventuele handelingsplannen.

Indien nodig de toetsing van taalontwikkeling van nieuwkomers in het basisonderwijs.

Verzamelen van gegevens van de doorgestroomde leerlingen.

Het aanleveren van het nieuwe leerlingvolgsysteem.

Participatie in de begeleidingscommissie, directie en netwerkbijeenkomsten en het maken van de notulen.

Voorlichting en beheer van uit te lenen leermiddelen.

Consultaties rondom oudercontact, taalverwerving, sociaal-emotionele en/of gedragsproblematiek

Contacten leggen en onderhouden met basisscholen in het voedingsgebied van de school.

Taken en bevoegdheden basisscholen en speciale (basis)scholen met nieuwkomers

De ouders/ verzorgers van kinderen die nog maar kort in Nederland zijn worden geadviseerd hun kind (eren) tijdelijk op het expertisecentrum te plaatsen.

Het leveren van toetsgegevens van leerlingen aan de ambulante begeleider die het jaar daarvoor vanuit het expertisecentrum geplaatst zijn.

Kwaliteitszorg

Mede ten behoeve van het opstellen van een jaarverslag, evalueert de begeleidingscommissie in september haar werkzaamheden en verantwoordt zich voor de gezamenlijke schoolbesturen en gemeenten. Hierbij let de commissie speciaal op de gang van zaken bij aanmelding van leerlingen, de daarop volgende advisering, de voortgang van de leerlingen in het expertisecentrum, het eerste jaar in het basisonderwijs en de ambulante begeleiding. Knelpunten die zich hebben voorgedaan worden zonodig in overleg met de betrokkenen in het onderwijs opgelost. Voor wat betreft de privacy rondom de leerling- en schoolgegevens is de begeleidingscommissie gehouden aan de wet op de persoonsregistratie.

Algemene informatie.

OBS De Woldstroom voor regionaal eerste opvangonderwijs valt onder het bevoegd gezag van de Stichting Promes.

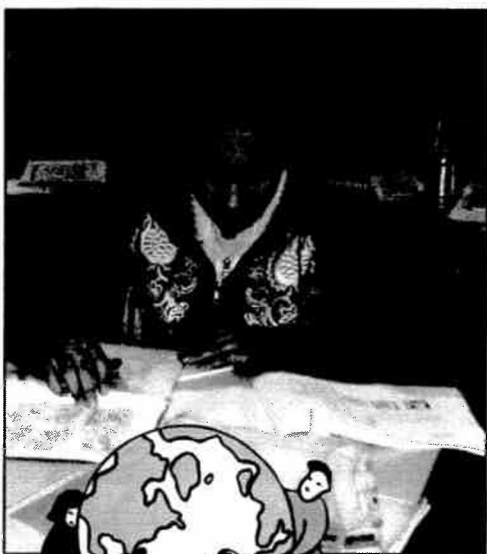
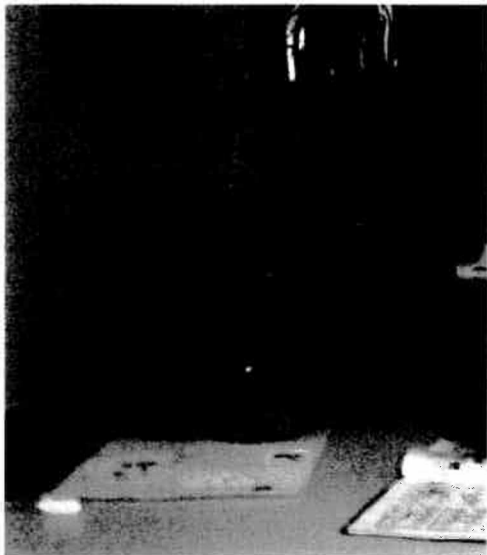
Voor het behoud van expertise t.a.v. de specifieke doelgroep, die de school bezoekt, participeert de school in diverse netwerken.

Zo is Marian Hofstee, locatiedirecteur van OBS De Woldstroom voor regionaal eerste opvangonderwijs, voorzitter van Nieuwkomers In Noord (NIN) en van de Landelijke Onderwijs Werkgroep voor Asielzoekers en Nieuwkomers afdeling Primair Onderwijs. (LOWAN)

NIN bestaat uit vertegenwoordigers uit het asielzoekers onderwijs en eerste opvangonderwijs in Groningen en Drenthe. Vijf keer per jaar komt deze werkgroep bijeen en worden allerlei zaken die betrekking hebben op het onderwijs aan de doelgroep besproken.

LOWAN geeft informatie over het onderwijs voor deze doelgroep. Deze informatie is gericht op scholen en beleidsmakers en gesplitst in primair onderwijs en voortgezet onderwijs. De werkgroepleden komen een vijftal keer per jaar bij elkaar, zetten lijnen uit, bewaken de voortgang en nemen besluiten over de inzet van personele en materiële faciliteiten die LOWAN van de overheid ontvangt. Verder speelt de werkgroep sinds schooljaar 2004-2005 een belangrijke rol bij de ontwikkeling en implementatie van onderwijsinhoudelijk en schoolorganisatorisch beleid. De werkgroep vormt de schakel tussen het landelijke en het schoolniveau. Zo heeft LOWAN rechtstreekse contacten met het ministerie van OCW, de inspectie, het COA (Centraal Orgaan Asielzoekers), gemeenten en schoolbesturen. Ook worden er jaarlijks scholingsdagen voor coördinatoren, teamleden, ambtenaren en andere belangstellenden georganiseerd. Ook wordt er hard gewerkt aan een landelijke database, Follow Us, die geraadpleegd kan worden om te kijken of kinderen al eerder naar school geweest zijn.

Voor meer informatie kunt u terecht bij Marian Hofstee en op de website: www.lowan.nl

Bekostiging

1. Leerlingenvervoer

De gemeenten Meppel, Westerveld, De Wolden, Staphorst en Steenwijkerland kennen vervoersfaciliteiten toe ten behoeve van de eerste opvangleerlingen die het expertisecentrum bezoeken, tenzij er een voorliggende voorziening is.

2. Het expertisecentrum

De personele bekostiging is voor rekening van de stichting PROMES. (PRimair Onderwijs Meppel En Staphorst)

3 Additionele kosten:

a de gemeente Meppel bekostigt 60% van de additionele kosten die niet door de reguliere rijksvergoeding worden gedekt. Deze kosten hebben betrekking op de begeleidingscommissie en de ambulante begeleiding.

b De genoemde gemeenten bekostigen 40% van de additionele kosten die niet door de reguliere rijksvergoeding worden gedekt. Deze kosten hebben betrekking op de begeleidingscommissie en de ambulante begeleiding.

c De additionele kosten worden vastgesteld op €400,= per leerling per plaatsing.

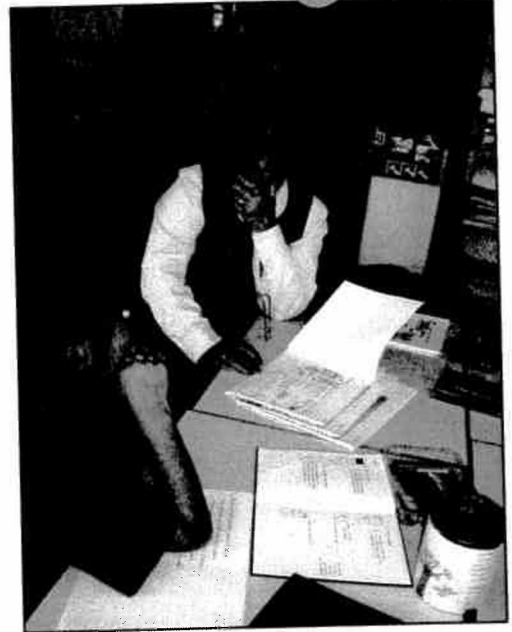
4 Verrekening *additionele kosten*:

a De gemeente Meppel verleent in twee termijnen een subsidie in het kader van gemeentelijk beleid schoolbegeleiding aan het bestuur van de stichting Promes van € 240,= per leerling met een maximum van €10.000,= per jaar.

b Bij aanmelding van een leerling wordt door het bestuur waar het expertisecentrum onder valt een nota van € 160,= aan betreffende gemeente verzonden.

c De gemeente Meppel kan met betrekking tot het Regionaal Expertisecentrum Eerste Opvangonderwijs niet aangesproken worden op kosten die buiten de reikwijdte van deze intentieverklaring vallen.

d Jaarlijks vindt een indexering plaats.

Colofon

Tekst: Rob Andriol, Rika Dekker, Marian Hofstee

Foto's: Marian Hofstee

Herziene tekst 2007: Rika Dekker

Vormgeving: Marian Hofstee

Uitgave: OBS De Woldstroom

voor regionaal eertse opvangonderwijs

Druk: Drukkerij Van Dijk

Eerste uitgave: juni 2004

Herziene uitgave: november 2007

Openbare basisschool
voor regionaal eerste opvangonderwijs

Friesestraatweg 12
7948 LL Nijeveen (Havelterberg)
Tel: 0521 - 513928
Email: eersteopvang@obsdewoldstroom.nl
Website: www.obsdewoldstroom.nl

De Woldstroom

Nieuwsbrief maart 2009

Regionaal eerste opvangonderwijs Meppel en omgeving

(Archieffoto: Boom regionale uitgevers/Wilbert Bijzitter)

De begeleidingscommissie:

Marian Hofstee
Rika Dekker
Aldert Dijk
Loe Andriol
Rob Andriol

directie eerste opvangonderwijs, voorzitter
ambulant begeleider eerste opvangonderwijs
CNS Staphorst, vertegenwoordiger basisonderwijs
OBS De Eemster, vertegenwoordiger basisonderwijs
onderwijsbegeleider nieuwkomers IJsselgroep

Kunst in Kolderveen

Op de voorkant van deze nieuwsbrief staat Oli4 (alias van Olivier Rijcken) tussen de kinderen van de middenbouw groep Mowgli en Baloo. Op uitnodiging van Kunst in Kolderveen zijn kunstenaars een aantal weken aan het werk geweest in het atelier van de oude melkfabriek.

Olivier Rijcken, cartoonist en schilder, heeft er voor gekozen om verhalen van de kinderen te vertalen in een beeldverhaal, een serie tekeningen met minimale tekst. Een aantal weken is hij samen met kleine groepjes kinderen aan het werk geweest. De kinderen maakten met elkaar een verhaal over de meest uiteen lopende onderwerpen en Olivier zette deze verhalen om in beelden. Het was zowel voor de kunstenaar als voor de kinderen een uitdaging om op deze manier samen aan het werk te zijn met kunst.

Oli4 heeft de verhalen op verschillende manieren verbeeld en deze zijn tentoongesteld in de Kaashal. Voor de kinderen zijn de foto's van de kunstwerken uitgegeven in boekvorm.

Meer hierover is te vinden op website: www.kleurrijkeprojecten.nl.

Nog even alles op een rij ...

In 2001 is er op de huidige school een expertisecentrum voor eerste opvangonderwijs gestart voor basisschoolkinderen in Meppel, Westerveld en De Wolden. In de loop der tijd is dit uitgebreid met basisschoolkinderen uit Staphorst, Steenwijkerland en Zwartewaterland.

Ouders of verzorgers melden kinderen aan bij een basisschool in de regio. Als de directeur vermoedt dat het kind onvoldoende taalvaardig is om voldoende aansluiting te kunnen vinden bij leeftijdgenoten op school, informeert hij de ouders over het expertisecentrum. Via de basisschool komen de kinderen naar het expertisecentrum en worden daar ingeschreven.

Aan de hand van doorstroomcriteria wordt met toetsen en gesprekken bekeken waar de kinderen geplaatst kunnen worden. Kinderen die de uitstroomcriteria nog niet bereikt hebben en waarvan verwacht mag worden dat ze tenminste 3 maanden nodig zullen hebben om de criteria wel te bereiken, worden geplaatst op het expertisecentrum.

Voor 4- en 5-jarigen wordt in overleg met de basisschool bekeken waar ze de beste kansen hebben. Dit hangt af van meerdere factoren, waaronder:

- vervoer;
- waar de broertjes of zusjes naar school gaan;
- de voorschoolse opvang;
- de mogelijkheden van de reguliere basisschool.

De kinderen worden zowel bij inschrijving als bij het bereiken van de uitstroomcriteria besproken door de begeleidingscommissie. Bij een positief advies gaan de kinderen weer naar de basisschool die ze oorspronkelijk had aangemeld bij het expertisecentrum. Voor kinderen die in Geeuwenbrug in het Vertrekcentrum wonen wordt in overleg met de ouders/verzorgers een school in de buurt van het centrum gezocht. De kinderen die uit het centrum voor Oriëntatie en Inburgering in Appelscha komen mogen niet uitstromen naar een basisschool. Zij vallen daarom niet onder de bespreking in de begeleidingscommissie. Aan het expertisecentrum is ook een schakelklas verbonden. Ook deze leerlingen vallen buiten de verantwoordelijkheid van de begeleidingscommissie.

De plaatsing op het expertisecentrum wordt achteraf in de begeleidingscommissie besproken. De kinderen die de uitstroomcriteria halen worden voordat ze uitstromen besproken. De begeleidings-commissie formuleert een advies en het expertisecentrum stelt daarna de doorstroomrapportage op. Dit rapport wordt door de ambulante begeleider met de ouders of verzorgers en daarna met de interne begeleider van de basisschool besproken. Uiteindelijk bepaalt de ontvangende school in welke groep de leerling geplaatst wordt. De kinderen kunnen twee keer per jaar uitstromen: na de zomervakantie en na de kerstvakantie.

Op het expertisecentrum bevindt zich ook een schakelklas voor allochtone kinderen uit de regio die al langer in Nederland zijn, maar nog een te grote taalachterstand hebben om op hun potentiële niveau door te kunnen stromen naar het voortgezet onderwijs. Het hoofddoel van de huidige schakelklas is het verbeteren van de kansen van deze leerlingen op een goede opleiding en het verminderen van het risico op schooluitval. Na het schakeljaar stromen de leerlingen door naar een hoger niveau in het voortgezet onderwijs. Deze kinderen vallen, evenals de kinderen uit Appelscha, niet onder de verantwoordelijkheid van de begeleidingscommissie.

Taken en bevoegdheden van de begeleidingscommissie

De kinderen die in de begeleidingscommissie besproken worden vormen een sterk heterogene groep in de leeftijd van 4 tot en met 14 jaar. Kinderen van asielzoekers uit Appelscha (centrum voor oriëntatie en inburgering en Geeuwenbrug (vertrekcentrum), kinderen van statushouders uit woningen of door gezinshereniging, huwelijk met buitenlander of adoptie in Nederland gekomen. Soms in Nederland geboren, maar als vierjarige nog onvoldoende Nederlands spreken of begrijpen.

De begeleidingscommissie heeft de volgende taken en bevoegdheden:

- Advisering rondom uitstromende leerlingen.
 - Toetsing criteria instromende leerlingen.
 - Registratie van vorderingen in het expertisecentrum en in het eerste jaar in het basisonderwijs (continuering leerpotentieel).
 - Evalueren van de vorderingen en vastleggen daarvan in een verslag.
 - Voorlichting en adviseren van gemeenten, schoolbesturen en basisscholen.
 - Zonodig initiëren van netwerkbijeenkomsten voor directeurs, IB-ers en groepsleerkrachten.
 - De begeleidingscommissie komt ten minste 6 keer per jaar bij elkaar:
3 keer voor leerlingbespreking, 2 keer voor ontwikkeling van het begeleidingstraject en 1 keer voor evaluatie en verslag daarvan.
-

Een terugblik op de periode januari 2007 – juli 2008

In de periode januari – juni 2007 zijn er 18 leerlingen ingestroomd:

Steenwijk:	Burundi (7)
Staphorst:	Soedan (2), Afghanistan (1)
Rouveen:	Burundi (3)
Ruinerwold:	Nepal (2)
Ruinen:	in Nederland geboren (1)
Wilhelminaoord:	Ivoorkust (1)
Nijeveen:	Dom. Republiek (1)

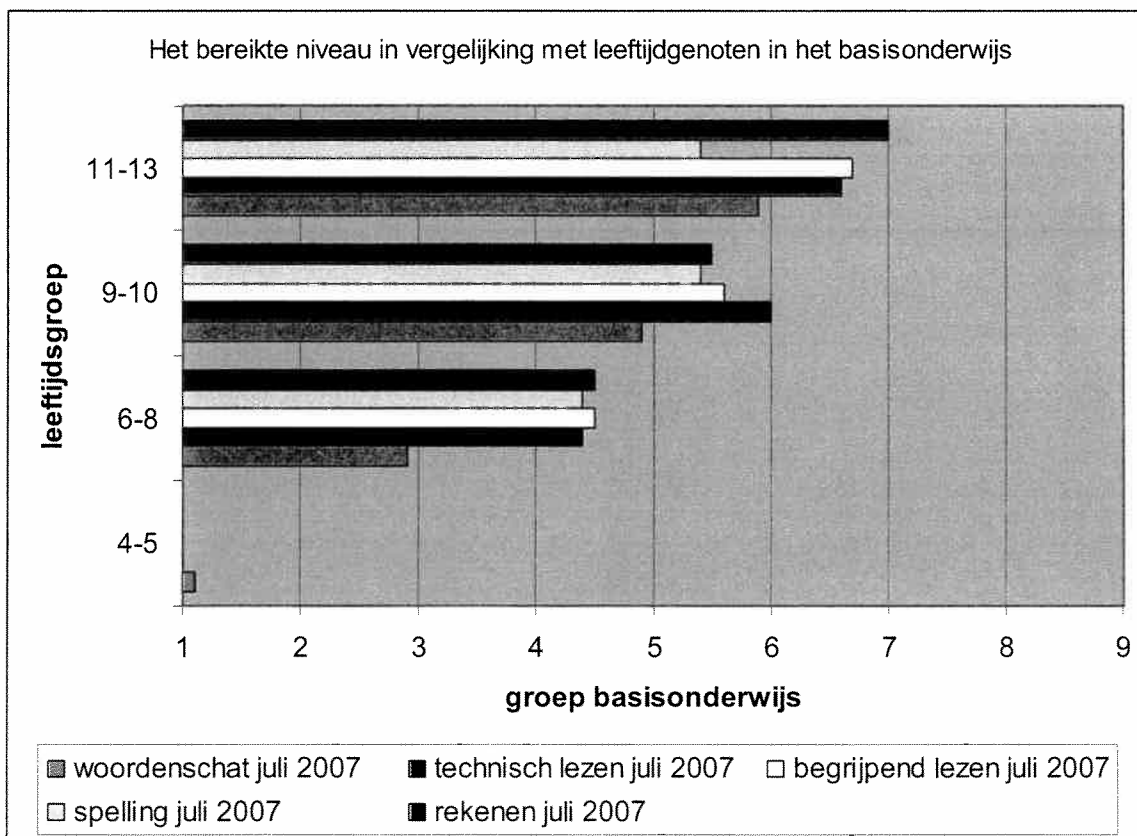
In de periode oktober 2007 – juni 2008 zijn er 12 leerlingen ingestroomd:

Steenwijk: Burundi (5)
De Wijk: Somalië (4)
Meppel: Polen (1), Marokko (1)
Staphorst: in Nederland geboren (1)

In juli 2007 zijn er 24 leerlingen uitgestroomd: Meppel (6); Dwingeloo (7); Staphorst (2); ISK Zwolle (3); Ruinen (1); Steenwijk (1); Zwartsluis (1) en buiten de regio: Den Helder (1) en Amsterdam (2).

Gemiddeld genomen hadden deze leerlingen voor de komst op de regionale opvang al 4 maanden onderwijs in Nederland gevolgd en verbleven ze 14 onderwijsmaanden in de regionale opvang.

Ze hebben bij uitstroom de volgende resultaten bereikt:

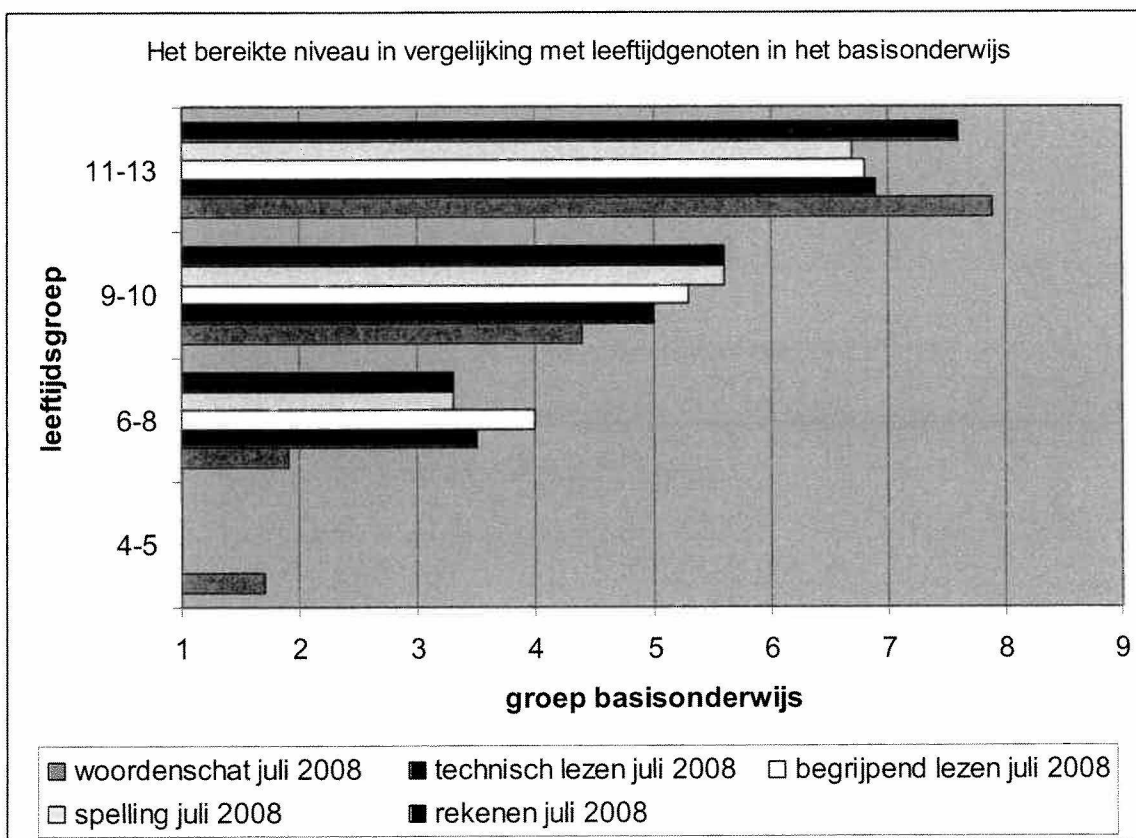
In deze grafiek zijn van vier leeftijdsgroepen (4-5 jaar, 6-8 jaar, 9-10 jaar en 11-13 jaar) de niveaus van de verschillende vakgebieden aangegeven waarop ze na de regionale opvang een aansluiting kunnen vinden in het reguliere basisonderwijs. Voor de woordenschat moet de grootste inhaalslag plaatsvinden. Het niveau van de 4-5 jarigen lijkt laag, maar ze hebben dan al wel een niveau bereikt dat aansluit bij kinderen van 4 jaar. Hoe ouder de leerling, hoe hoger de resultaten in de eerste opvang. Het verschil met leeftijdgenoten (11-13 jarigen in groep 7-8) is echter zo groot, dat dit in de korte

tijd van de eerste opvang niet volledig te overbruggen valt. Bij alle leerlingen zal ook extra nazorg in de groep met leeftijdgenoten geboden moeten worden. Hiervoor is vooral ook de ondersteuning van de ambulante begeleiding bedoeld.

In juli 2008 zijn er 13 leerlingen uitgestroomd: Steenwijk (5); Meppel (2); Staphorst (1); Ruinerwold (1); Pesse (1); Westerbork (1); Smilde (1) en buiten de regio: Hoorn (1).

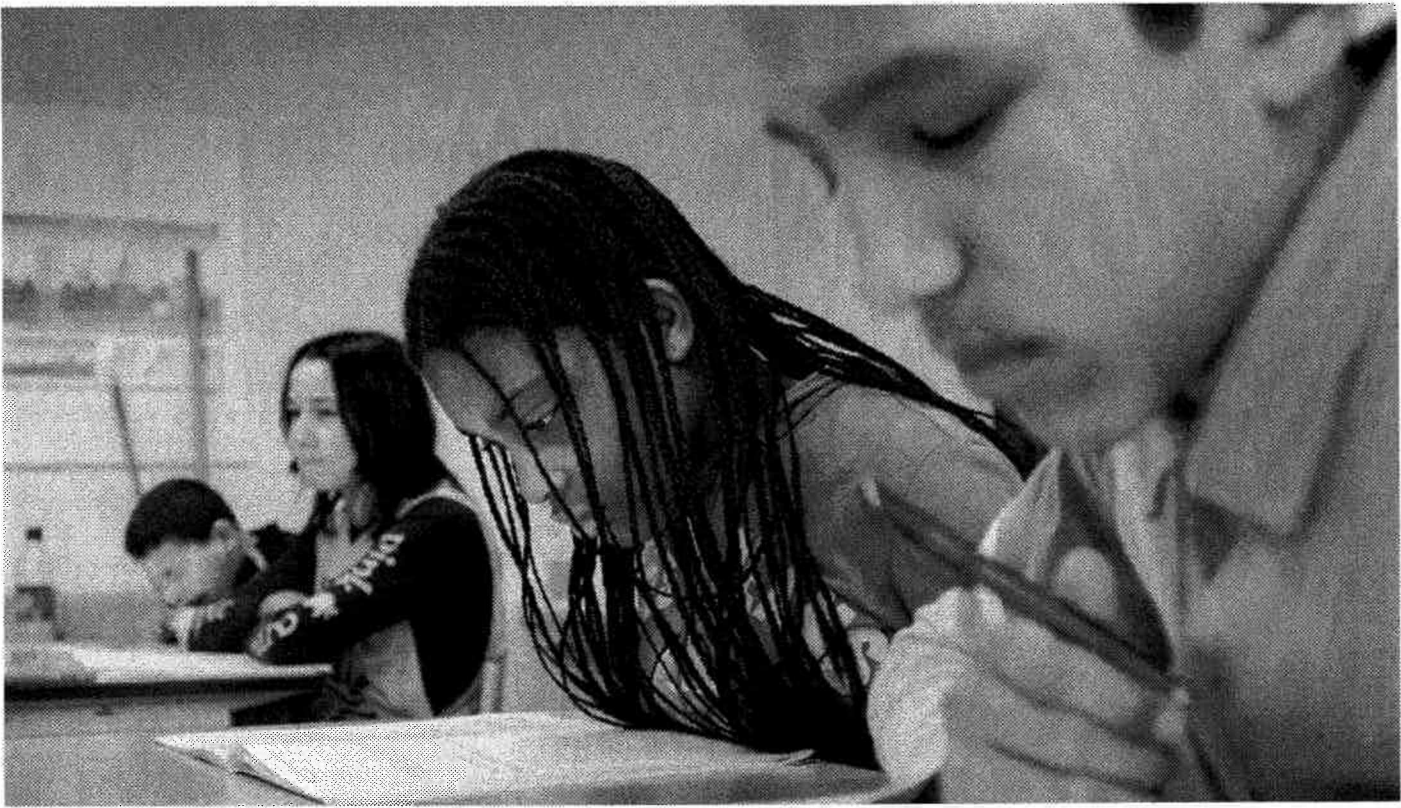
Gemiddeld genomen hadden deze leerlingen voor de komst op de regionale opvang al 4 maanden onderwijs in Nederland gevolgd en verbleven ze 16 onderwijsmaanden in de regionale opvang.

In de volgende grafiek worden per leeftijdsgroep de behaalde resultaten weergegeven:

Voor meer informatie kunt u het volledige evaluatieverslag opvragen bij de school.

Herinnering: Op donderdag 16 april is er voor de 13-ers uit de regio om 13.00 uur een netwerkbijeenkomst op de regionale opvangschool in Nijeveen!

LEERLINGEN MAKEN AMBITIES WAAR

Schakelklas biedt goede opstap

Speciaal voor buitenlandse kinderen met een grote taalachterstand is nieuwkomersopvang De Woldstroom in januari 2006 in Nijeveen (Drenthe) een schakelklas gestart. De schakelklas is er voor kinderen tussen de 11 en 13 jaar. Zij krijgen de kans hun achterstand in te lopen en de stap te maken naar het voortgezet onderwijs.

De resultaten zijn veelbelovend.

ROB ANDRIOL

Kinderen worden geboren met vleugels,' zegt Anita Westenbrink, 'en een leerkracht kan ze leren vliegen.' Anita is de leerkracht van de schakelklas in Nijeveen. Zij is zeer te spreken over de ontwikkeling van de kinderen en hun gedrevenheid om iets te willen bereiken.

Uit onderzoek bleek dat de gemiddelde intelligentie van de leerlingen van de schakelklas ligt op het niveau van praktijkonderwijs of leerwegondersteuning. Opvallend is dat alle leerlingen een groot leerpotentieel lieten zien. Zo ook twee

meisjes uit Afghanistan, die daar nog nooit naar school waren geweest. Na twee jaar onderwijs in Nederland, inclusief een jaar schakelklas, krijgen zij een advies voor havo/vwo.

Ook de dertienjarige Miriam uit Soedan wil ontzettend graag leren. Ze is in het kader van gezinshereniging naar Nederland gekomen. In Soedan heeft ze weinig onderwijs genoten. Nederlands vindt ze een moeilijk vak, vooral de lidwoorden en de spreekwoorden. Maar ze zet door. Over elk woord dat ze niet begrijpt, komt ze uitleg vragen. Of ze zoekt het op in haar woorden-

boek. Ze legt de lat erg hoog. Als Miriam iets in haar hoofd heeft, krijgt ze het ook voor elkaar. Zo stond ze van top tot teen in Staphorster klederdracht voor de klas, toen ze een spreekbeurt over haar woonplaats hield. De kleding en attributen had ze geleend van de mensen uit het dorp.

GESPREKKEN MET OUDERS

Miriam heeft aan het eind van de schakelklas een grote didactische ontwikkeling laten zien. Van gemiddeld niveau groep 4 naar niveau groep 7. Later wil Miriam arts worden, maar haar niveau is te laag voor ►

► het vwo. Met haar vader worden Miriams mogelijkheden doorgesproken. De start en vorderingen in de schakelklas worden visueel zichtbaar gemaakt met ondersteuning van het programma Nieuwkomers In Beeld. In een oogopslag is te zien wat een leerling bereikt heeft en wat de mogelijkheden zijn als deze ontwikkeling doorzet.

De meest reële mogelijkheid voor Miriam is om via het vmbo-kader/theoretische leerweg door te stromen naar havo/vwo. Ze kan kiezen tussen twee scholengemeenschappen. Voor haar vader komt alleen de christelijke school in aanmerking. Die school staat in een 'nette' buurt. Op de andere, brede scholengemeenschap ziet hij jongelui met wie hij zijn dochter niet in aanraking wil laten komen. Deze scholengemeenschap geeft echter betere doorstroommogelijkheden. Miriam wil haar vader niet afvallen, maar zij wil wel de beste doorstroommogelijkheden.

Bij de schoolkeuze stelt ze zich actief op. Vele gesprekken volgen. Haar vader laat zich ten slotte overtuigen door haar overredingskracht en argumentatie. Ze krijgt een

In de schakelklas komen vaak indringende ervaringen van de kinderen naar boven

daarom van belang hun aandacht te richten op iets waar ze wél invloed op hebben. Dat biedt zelfvertrouwen en grip op het leven.

Richard uit Burundi was de grip op zijn leven volledig kwijtgeraakt. Hij zat naast zijn vader en zijn opa op een bank toen zij werden neergeschoten. Op twaalfjarige leeftijd kwam hij met zijn moeder en twee jongere broertjes naar Nederland. De familie heeft een woning in een kleine stad. Thuis is Richard de 'man' in huis. Hij past op zijn broertjes, zorgt dat ze tussen de middag eten krijgen en houdt in de gaten dat ze geen ruzie maken en zich goed gedragen.

In Burundi is Richard amper naar school geweest. In Nederland is hij in de schakelklas geplaatst. Daar heeft hij een moeilijke start met nogal eens ruzie op het plein. Verbaal kan hij zich niet uiten en hij is moeilijk te peilen. Met zijn grote postuur maakt Richard bovendien een dreigende indruk. Op het moment dat hij de Neder-

kelklas. Met zijn ouders, zusje en broertje woont hij op een paar vierkante meter in een asielzoekerscentrum (azc). Door een 'uitstapje' naar Zweden komt het gezin niet in aanmerking voor het generaal pardon. Fawad heeft veel meegemaakt en in het azc krijgt hij ondersteuning van een creatief therapeut.

Fawad wil graag advocaat worden. Hij heeft al vele azc's en dus ook vele scholen gezien. Door al deze wisselingen, de slechte aansluiting van het onderwijs en de lage verwachtingen die men van hem koestert, is hij niet erg opgeschoten. In het begin van de schakelklas is zijn woordenschat op het niveau van eind groep 4 en zijn lezen en schrijven op het niveau van groep 5. In de schakelklas blijkt hij ontzettend leergierig en met wiskunde maakt hij sommen van de brugklas havo/vwo. Als het op leren aankomt, zet hij alles opzij en ook thuis maakt hij zijn huiswerk trouw. Aan het eind van de schakelklas heeft hij zich opgewerkt tot een niveau van eind groep 8. Na een start in de brugklas havo/vwo zit hij nu in de tweede klas van het vwo.

Vooraf het serieus nemen van de ambities is van grote therapeutische waarde

plek in de havo kansas van de brede scholengemeenschap. Wanneer haar rapport in de kansklas alleen negens laat zien, mag ze doorstromen naar de havo.

Behalve het investeren in gesprekken met alle betrokkenen zoals de ouders van de leerlingen, is het ook van doorslaggevend belang om de contacten met leerlingen 'warm' te houden als ze les volgen in het voortgezet onderwijs. Vanuit de schakelklas blijft er begeleiding tot en met de eerste periode in het voortgezet onderwijs. In de overdracht is het belangrijk om zichtbaar te maken wat de leerling in korte tijd bereikt heeft, wat hij of zij voor potentieel heeft en wat hij of zij aan extra ondersteuning nodig heeft.

ROL VAN DE LEERKRACHT

In de vertrouwde omgeving van de schakelklas komen vaak indringende ervaringen van de kinderen naar boven. Bijvoorbeeld een eerste menstruatie met hevige klachten door de gevolgen van een besnijdenis, een moeder die tippelt en de kinderen verwaarloost, of de angst om weer te verhuizen en opnieuw afscheid te moeten nemen. Meestal gaat het om zaken waarop het kind geen invloed kan uitoefenen. Dat kan verlamdend werken. Naast aandacht voor de persoonlijke verhalen van de leerlingen is het

landse taal begint te begrijpen, verandert alles. Richard ontpopt zich als een vriendelijke en beleefde jongen. Hij toont zich leergierig en neemt snel de Nederlandse gewoonten over. Zijn voornaamste drijfveer: een goede baan krijgen om voor zijn moeder te kunnen zorgen.

Na een jaar wordt besloten Richard nog een extra jaar te laten schakelen. Hij is dan dertien jaar oud, heel gedreven, maar heeft nog onvoldoende bagage voor het voortgezet onderwijs. In de schakelklas blinkt hij uit in wiskunde, Engels en aardrijkskunde, maar met de Nederlandse grammatica en spelling heeft hij veel moeite. Aan het eind van het tweede schakeljaar haalt Richard voor taal gemiddeld het niveau van groep 7 en voor rekenen eind groep 8. Hij zit nu in de brugklas theoretische leerweg/havo. Regelmatig heeft hij contact met zijn mentor. Vanuit de schakelklas krijgt hij nog hulpmiddelen om zijn Nederlandse grammatica beter onder de knie te krijgen.

HOGЕ AMBITIES

De gedrevenheid van de leerlingen in de schakelklas om hun hoge ambities waar te maken is indrukwekkend. Kijk bijvoorbeeld naar Fawad uit Afghanistan. Hij is al bijna zeven jaar in Nederland en twaalf jaar oud als hij wordt aangemeld voor de scha-

CONCLUSIE

Scholen blijken vaak lage verwachtingen van nieuwkomers te koesteren. Verhuizingen, slechte aansluitingen tussen de scholen en gebrekkige informatieoverdracht versterken deze vooronderstelling. De leerlingen worden onvoldoende cognitief uitgedaagd en stagnatie als gevolg. De ervaringen in de schakelklas maken duidelijk dat het heel belangrijk is om op zoek te gaan naar de kracht van de leerlingen en samen te bezien welke mogelijkheden er zijn om hun ambities waar te maken. Vooral het serieus nemen van die ambities blijkt van grote therapeutische waarde. Daarnaast is het van belang om ook de ouders te betrekken in het schoolproces en de leerlingen te blijven coachen wanneer ze de stap hebben gemaakt naar het reguliere onderwijs. ●

Rob Andriol is gz-psycholoog/orthopedagoog/onderwijskundige bij de schoolbegeleidingsdienst de IJsselgroep in Noord-Oost Nederland. Als onderwijsadviseur is Andriol vanaf de start betrokken bij de schakeelklas van De Woldstroom (e-mail: r.andriol@lo-wan.nl, tel.: 06-14001841). Met dank aan Anita Westenbriek (leerkracht van de schakeelklas van De Woldstroom in Nijveveen, e-mail: eersteopvang@obsdewoldstroom.nl, tel.: 052 151 39 20)

Nieuwsbrief 4 maart 2009

Schakelklas Meppel e.o.

Kinderen worden geboren met vleugels ... een leerkracht kan ze leren vliegen

Een gevleugelde uitspraak van Anita Westenbrink, leerkracht van de schakelklas in Nijeveen. Zij is onder de indruk van de kracht en de mogelijkheden die haar kinderen hebben, als ze maar de kans krijgen om hun vleugels uit te slaan. Dan stijgen ze uit boven de verwachtingen van iedereen.

Zowel Anita als Rob Andriol, de begeleider van de school, zijn onder de indruk van de spectaculaire ontwikkeling die de meeste kinderen in de schakelklas ondergaan. Ze slaan hun vleugels uit en in hun leren laten ze een grote inhaalslag zien. Het is vooral hun gedrevenheid om iets te willen bereiken dat opvalt.

Nieuwkomers worden vaak te laag geschat. Bij de start van de schakelklas hebben ze allemaal een laag niveau. Voor veel leerlingen zou een beschikking voor praktijkonderwijs (PRO) of leerwegondersteuning (LWOO) aangevraagd kunnen worden. Toch laten al onze leerlingen in de schakelklas een groot leerpotentieel zien, zoals de twee meisjes uit Afghanistan. Ze waren nog nooit naar school geweest en hadden na twee jaar onderwijs in Nederland, inclusief een jaar schakelklas, een advies voor havo-vwo.

Zo komt een van de leerlingen uit Sudan en na 8 maanden in Nederland gaat ze als 13 jarige naar de schakelklas. Ze is door gezinshereniging in Nederland gekomen en in Sudan heeft ze weinig onderwijs kunnen volgen. In de schakelklas vindt ze het Nederlands heel moeilijk, vooral de lidwoorden en de spreekwoorden. Ze wil echter ontzettend graag leren en ze verslindt de boeken. Ze werkt achter de computer en van elk woord waarvan ze de betekenis niet begrijpt komt ze de uitleg vragen of zoekt ze het op in haar woordenboek. Als er een paar fouten in haar toets ontdekt worden, wil ze die direct gaan verbeteren. Ze gaat het thuis weer leren en wil opnieuw getoetst worden.

Ze wil heel graag arts worden, maar haar huidige niveau is te laag voor plaatsing in het vwo. Samen met haar vader bespreken we wat de mogelijkheden zijn. We maken de start en de vorderingen in de schakelklas visueel zichtbaar en door dit regelmatig samen met ouder(s) en kind te bespreken maken we het concreet en hanteerbaar. Dit doen we met visuele ondersteuning van het programma Nieuwkomers In Beeld. In één oogopslag wordt dan duidelijk wat een leerling in korte tijd bereikt heeft en wat de mogelijkheden zijn als deze ontwikkeling zich doorzet. Voor dit meisje is het meest reëel om via het vmbo-kader/theoretische leerweg op te stromen naar havo/vwo. Met een rapport met alleen maar negens mag ze na een half jaar doorstromen naar de havo. Maar omdat ze zo lekker in de groep ligt heeft ze met haar decaan afgesproken dat ze dit pas na de zomervakantie doet.

Ze legt de lat erg hoog. Maar als ze iets in haar hoofd heeft, krijgt ze het ook voor elkaar. Zo stond ze perfect in Staphorster klederdracht voor de klas, toen ze haar spreekbeurt over haar woonplaats hield. Door er zelf op af te stappen, had ze de kleding en andere attributen van de mensen uit het dorp geleend.

Aan het eind van de schakelklas heeft ze een grote didactische ontwikkeling laten zien van gemiddeld niveau groep 4 naar niveau groep 7.

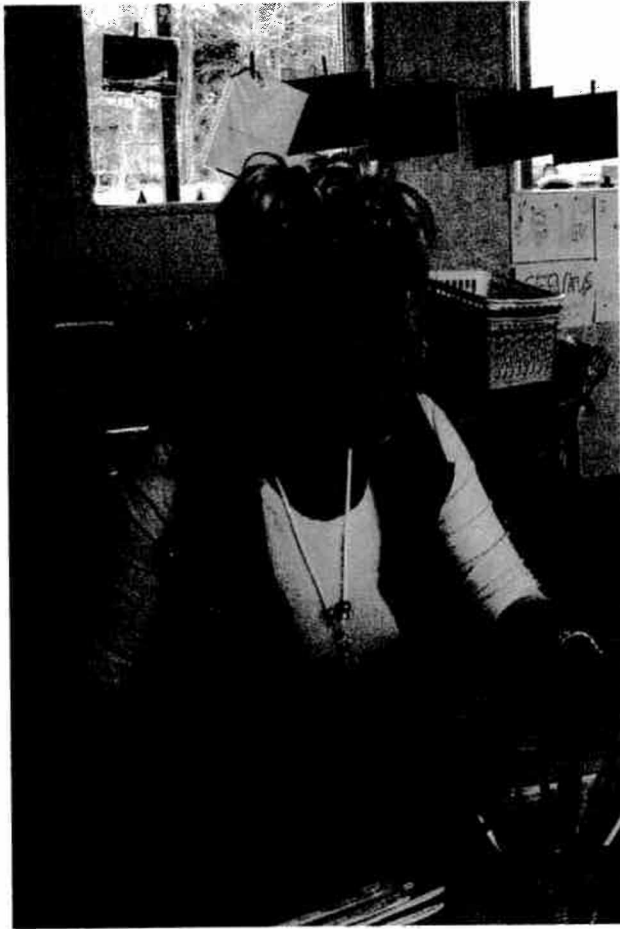
Toen Anita haar laatste in de stad tegenkwam zei ze: "Dank zij u heb ik zo'n goed rapport juf!" Toch heeft ze het helemaal zelf gedaan.

Maar ook leerlingen die al veel langer in Nederland zijn slaan hun vleugels uit. Zoals de jongen uit Afghanistan. Hij is al bijna 7 jaar in Nederland en bijna 12 jaar als hij wordt aangemeld voor de schakelklas. Hij wil ontzettend graag in Nederland advocaat worden. Door de vele wisselingen, de slechte aansluiting van het onderwijs en de lage verwachtingen is hij nog niet erg opgeschoten. Zijn woordenschat is op het niveau van eind groep 4, zijn lezen en schrijven op het niveau van groep 5. Rekenen gaat hem beter af. In de schakelklas blijkt hij ontzettend leergierig en met wiskunde maakt hij sommen van de brugklas havo/vwo. Hij is klein van stuk en moest zijn plaatsje veroveren. Als het op leren aankomt, zet hij alles opzij en ook thuis maakt hij zijn huiswerk trouw. Aan het eind van de schakelklas heeft hij zijn niveau opgewerkt tot eind groep 8. Na een start in de brugklas havo/vwo zit hij nu in de tweede klas van het vwo. Hij laat een keurig rapport zien.

De ervaringen in de schakelklas maken duidelijk het na het ene jaar niet ophoudt. Naast het investeren in de gesprekken met leerlingen en ouders is het ook van doorslaggevende betekenis om de contacten met het voortgezet onderwijs 'warm' te houden. Ook daar is het belangrijk om zichtbaar te maken wat de leerling al in een korte tijd bereikt heeft, wat het voor potentieel heeft en wat het nog aan extra ondersteuning nodig heeft. Bij voorkeur door hier de leerling zelf een actieve rol in te geven. In de schakelklas ervaren we het onderwijs en de begeleiding tot en met de eerste periode in het voortgezet onderwijs dan ook als een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid.

Bij leerlingen die op latere leeftijd in Nederland zijn gekomen is er geen duidelijkheid over wat je van hen op leergebied kunt verwachten. Uit eigen waarneming en uit het onderzoek van de onderwijsinspectie blijkt dat er op de scholen vaak een te lage verwachting is van deze leerlingen. De pedagogische kwaliteit is adequaat, maar de (te) sterke gerichtheid op de pedagogische kant van het onderwijs gaat mogelijk ook ten koste van de cognitieve prestaties van leerlingen. Dit wordt nog eens versterkt als de leerlingen vaak verhuizen, met slechte aansluitingen tussen de scholen en gebrekkige informatieoverdracht. Deze leerlingen komen dan in een negatieve spiraal terecht en worden onvoldoende cognitief uitgedaagd, waardoor ze niet leren vliegen. Ze hebben geen vertrouwen in het zelf kunnen beïnvloeden van hun mogelijkheden. Het is dan cruciaal dat ervaren problemen kunnen worden omgezet in het samen zoeken naar vaardigheden die nodig zijn om het probleem van de leerling op te lossen. Dit zelf richting geven aan je leven botst vaak met de door cultuur bepaalde verwachtingen van ouders. Dit vraagt een ondersteunende en coachende rol van de leerkracht. De ervaringen in de schakelklas maken duidelijk dat het heel belangrijk is om samen met de leerling, ouders en vervolgschool uit te zoeken wat de mogelijkheden zijn en dat hoge verwachtingen van therapeutische waarde kunnen zijn.

Op 11 augustus zijn we gestart met elf leerlingen, hiervan zijn er door tussentijdse verhuizing 4 afgevallen. We zijn verder gegaan met vijf meisjes en 2 jongens. De meisjes komen uit Somalië, Soedan, Burundi en Afghanistan, de jongens uit Iran en Burundi. Ze waren bij de start tussen de 11 en 13 jaar. Twee leerlingen kwamen van een basisschool, drie leerlingen kwamen uit de regio en hadden voorafgaand aan de schakelklas eerste opvang onderwijs gehad en twee leerlingen kwamen uit Oosterwolde. Eén leerling had al vanaf groep 1 basisonderwijs in Nederland gevolgd, de overige leerlingen waren tussen een half en twee jaar in Nederland. Eén leerling bleek dyslectisch en kreeg een dyslexieverklaring.

Na de zomervakantie zijn alle leerlingen uitgestroomd naar het voortgezet onderwijs, drie naar Meppel, twee naar Steenwijk en twee naar Oosterwolde.

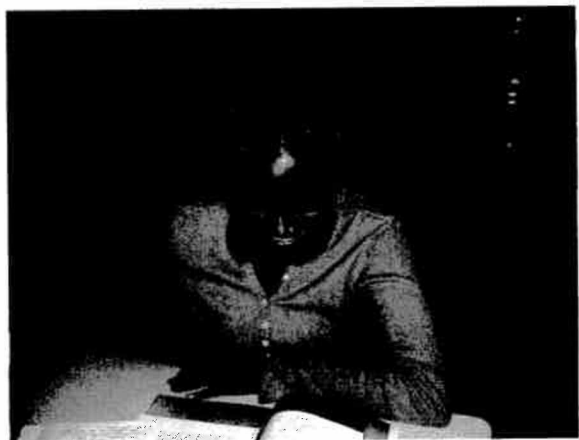
Alle leerlingen zijn na de schakelklas tenminste één niveau hoger geplaatst in het voortgezet onderwijs dan het oorspronkelijke advies. Hiermee is de eerste doelstelling van de schakelklas voor alle leerlingen gehaald. Zes leerlingen zijn geplaatst in het VMBO-theoretische leerweg en één leerling in de HAVO kansklas. Twee leerlingen zijn na een half jaar overgeplaatst naar HAVO. Zonder schakelklas hadden alle leerlingen op grond van hun resultaten een PRO of LWOO advies gekregen.

In april is weer met de ouders afzonderlijk gesproken over de tussentijdse vorderingen van hun kind en de stappen naar het voortgezet onderwijs. De ouders hebben toen hun voorkeur voor de school uitgesproken. Met het voortgezet onderwijs is er over de plaatsingsmogelijkheden van de leerlingen gesproken. Vlak voor de zomervakantie zijn de leerlingen onderzocht op vorderingen in de taalontwikkeling en hun didactische vorderingen (technisch en begrijpend lezen, spelling en rekenen). Ook hun sociaal-emotionele ontwikkeling is in beeld gebracht en wat ze zelf van school vinden.

Ook dit jaar waren de didactische vorderingen weer groot. De schakelklas heeft als tweede doelstelling dat de leerlingen hun leerrendement gemiddeld in één jaar verdubbelen bij woordenschatontwikkeling, technisch en begrijpend lezen, spelling en rekenen-wiskunde (talige aspecten).

Bij woordenschat, begrijpend lezen en bij rekenen is er sprake van een ruime verdubbeling van het leerrendement. Hier is de doelstelling ruimschoots gehaald. Bij technisch lezen en bij spelling was dit niet het geval.

Het evaluatierapport is op te vragen bij school.

In oktober-december heeft Anita Westenbrink weer gesprekken gevoerd met deze oud leerlingen over hoe het nu met ze op de nieuwe school gaat.

Alle leerlingen missen de gezellige sfeer van de schakelklas, terwijl ze toch heel veel geleerd hebben. De leerlingen moesten op hun nieuwe school erg wennen, omdat de klassen veel groter zijn en ze veel minder aandacht kunnen krijgen. Ze verdwaalden er ook vaak. Met de juf konden ze over alles praten en ze loste ook probleempjes op. Ze begreep ook waarom je soms verdrietig bent.

Het werd erg gewaardeerd dat ze in de schakelklas al op de nieuwe school mochten krijgen. De leerlingen hadden er echt zin in.

De meeste leerlingen bleven het Nederlands nog heel moeilijk vinden. Een aantal kreeg hiervoor nog extra hulp.

Het leren omgaan met een agenda blijft een belangrijk aandachtspunt. Eén leerling had ook al graag Frans in de schakelklas gehad.

De geïnterviewde leerlingen gaven de volgende tips aan de nieuwe schakelklas:

- leer goed plannen in je agenda;
- geniet van de schakelklas, daar is het nog gezellig;
- vraag veel aan de juf, zij heeft veel tijd voor je en dat zul je volgend jaar missen.

Schooljaar 2008-2009

Dit school jaar zijn we gestart met zeven leerlingen. In de loop van het schooljaar zijn er helaas door omstandigheden twee leerlingen afgevallen. De overgebleven leerlingen, drie jongens en twee meisjes, komen uit Oekraïne, Turkije, Afghanistan, Burundi en Irak. Al deze leerlingen zijn nog maar kort in Nederland, van een half tot bijna vier jaar. Twee leerlingen wonen in Meppel, en de andere leerlingen in Staphorst, Steenwijk en Geeuwenbrug.

De leerlingen zijn aan het begin van het schooljaar getoetst en ze blijken een grote didactische achterstand te hebben. Met dit niveau zouden ze geen aansluiting vinden in het reguliere voortgezet onderwijs.

Ook met dit schakeljaar willen we bereiken dat de leerlingen ten minste één niveau hoger in het voortgezet onderwijs geplaatst kunnen worden.

We streven er weer naar het leerrendement van deze kinderen, die door omstandigheden een grote taalachterstand hebben opgelopen, dit jaar te verdubbelen.

Alle leerlingen stromen dit jaar door naar het voortgezet onderwijs. Maar voor dat het zover is zal er nog intensief contact zijn met de ouders en de scholen voor voortgezet onderwijs.

In het overleg van de gemeente Meppel en de schoolbesturen (OOGO) zijn er scherpere criteria vastgesteld. Eén van de voorwaarden voor het voortbestaan van de schakelklas is dat er minimaal 4 leerlingen in de gemeente Meppel woonachtig moeten zijn, dan wel uit zullen stromen naar een school voor voortgezet onderwijs in Meppel. De totale groepsomvang moet 6 tot 12 leerlingen bedragen.

Veel leerlingen hebben inmiddels hun keuze voor het voortgezet onderwijs gemaakt. Voor allochtone leerlingen is dit wel eens lastig, vooral wanneer ze pas later ingestroomd zijn. Leerkracht en ouders hebben het idee dat er meer inzet, maar de resultaten op de toetsen vallen tegen. Juist dan kan mogelijk de schakelklas een brug vormen. Dit is ook mogelijk voor leerlingen in groep 7.

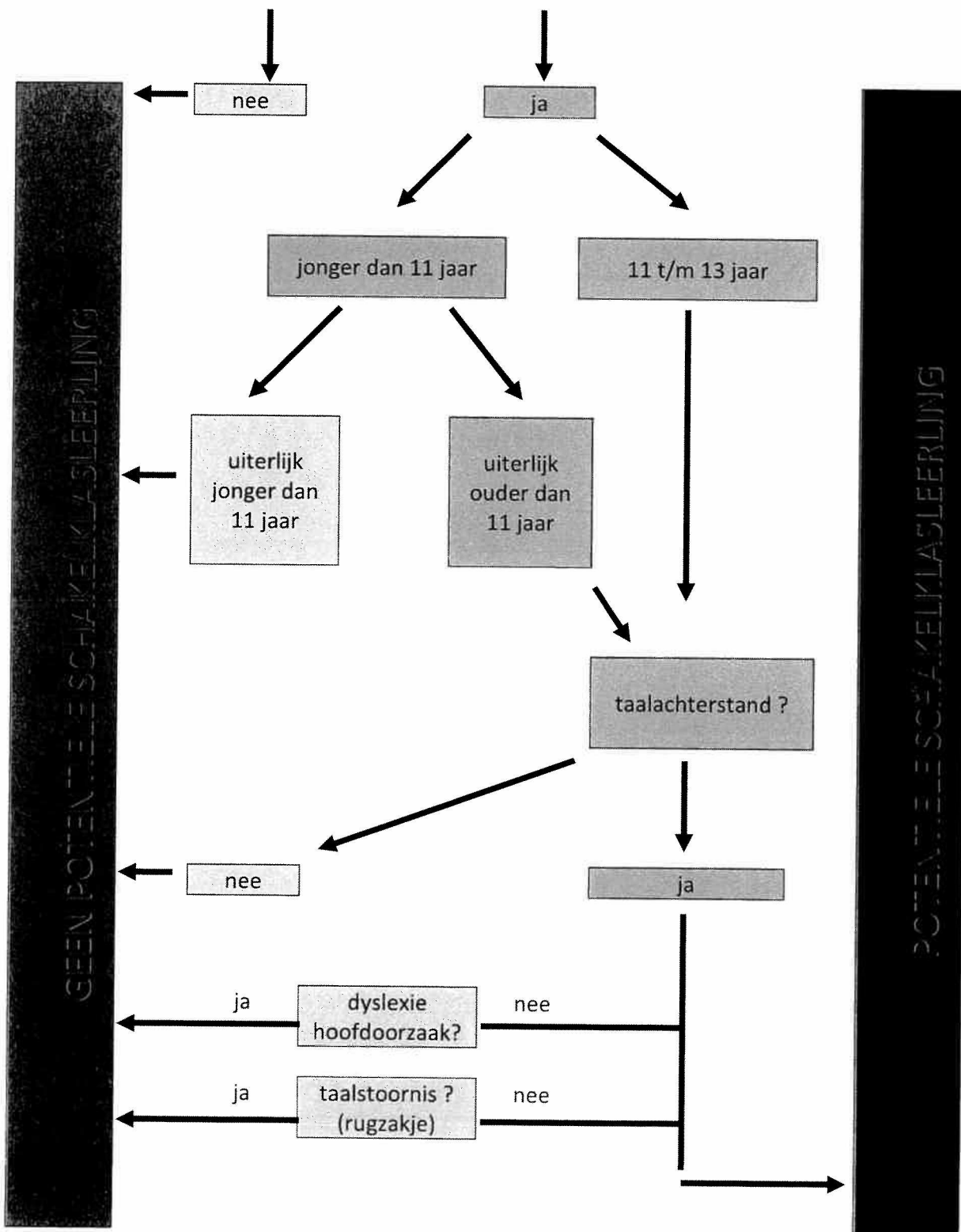
De schakelklas richt zich op allochtone leerlingen met een grote taalachterstand, die hun taalontwikkelingskansen onvolledig hebben kunnen benutten. Het verbeteren van de kansen van deze leerlingen op een goede opleiding en het verminderen van het risico op schooluitval is het hoofddoel. Na het schakeljaar moeten de leerlingen door kunnen stromen naar een hoger niveau van voortgezet onderwijs.

Op de volgende bladzijde staat een stroomdiagram dat als hulpmiddel gebruikt kan worden om te bepalen of uw leerling in aanmerking komt voor de schakelklas.

Voor verdere informatie kunt u contact opnemen met de directeur van de eerste opvang Marian Hofstee (eersteopvang@obsdewoldstroom.nl / 0521-513928) of met de begeleider van de schakelklas Rob Andriol (rob.andriol@ijsselgroep.nl / 06-14001841).

School:
Gemeente:

Heeft u op school allochtone leerlingen?

Aantal potentiële schakelklasleerlingen:

LOWANieuws

ONDERWIJS VOOR ASIELZOEKERS EN NIEUWKOMERS

Voor de inhoud van artikelen die door derden geschreven zijn, is de redactie niet verantwoordelijk.
De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden stukken in te korten of niet te plaatsen.

Rob Andriol
Annet Jansen

jaargang 13, nummer 1, maart 2009

Olivier Rijcken te midden van de kinderen van De Woldstroom
(Archieffoto: Boom regionale uitgevers/Wilbert Bijzitter)
Uit: KIK, Kunst In Kolderveen

<p>Inhoud LOWANieuws</p> <p>Algemeen 'Kind in AZC', de stand van zaken Langer in een asielzoekerscentrum wonen veroorzaakt... Leerkracht of jeugdhulpverlener?</p> <p>Primair onderwijs Vanuit de werkgroep Beschrijving buitenlandse onderwijssystemen De studiedag van 21 november Pinocchio, de school die echt bestaat Nieuw lid van de werkgroep LOWAN-po KIK, Kunst In Kolderveen Vooraankondiging bijeenkomst directieleden/coördinatoren, interne begeleiders en bestuursleden op 15 april</p>	<p>Voortgezet onderwijs Studiedag met onder andere</p> <ul style="list-style-type: none"> - gratis schoolboeken - quickscan LOWAN-vo - impressie van de studiedag <p>Appingedam heeft weer een ISK!! Belevissen in de Eerste Opvang Web bericht Vooraankondiging bijeenkomst directieleden/coördinatoren op 14 mei</p>
---	--

Kopij voor LOWANieuws

Wilt u een artikel schrijven voor LOWANieuws?

De uiterste datum voor het inleveren van de kopij is *15 mei 2009*.

U kunt uw bijdrage mailen aan a.jansen@lowan.nl

Mutaties

Wilt u zo vriendelijk zijn om alle wijzigingen in de verzendadressen ook zo spoedig mogelijk aan ons door te geven?

LOWANflits

Blijf op de hoogte van de laatste LOWANieuwtjes!

Aanmelden voor LOWANflits kan via www.lowan.nl.

'Kind in AZC', de stand van zaken...

Annet Jansen, LOWAN-vo

Nieuwsgierig geworden na een mail van Karin Kloosterboer met daarin de mededeling dat de nieuwsbrief van 'Kind in AZC' is uitgekomen, klik ik de website www.kind-in-azc.nl aan. Het onderzoek blijkt in volle gang te zijn, bewoners worden geïnterviewd, vragenlijsten zijn door scholen ingevuld en inmiddels worden andere betrokken instellingen bevraagd.

Indrukwekkend en erg herkenbaar op deze site is 'Van dichtbij'.

Onder deze noemer geeft de website korte, persoonlijke impressies van het onderzoek in de AZC's zelf. De onderzoekers houden ieder een eigen weblog bij en er zijn foto's en tekeningen te vinden die voor het project 'Kind in AZC' zijn gemaakt.

Op de weblog van Karin is onder andere onderstaande tekst te vinden.

Vergeten kinderen, januari 2009 - Karin Kloosterboer

De meeste mensen zijn allang vergeten dat deze kinderen in Nederland wonen. Het zijn reacties die ik vaak hoor als ik iemand over het onderzoek vertel. En het klopt, je hoort er bijna nooit meer iets over. De volwassenen die er wel van weten en die verantwoordelijk zijn voor deze kinderen, zijn al die tijd vergeten te vragen hoe het met de kinderen gaat, hoe zij zelf denken over hun situatie en wat zij zelf willen. Vergeten kinderen zijn het.

Dan zijn er ook nog mensen die wel weten dat er zes- tot achtduizend normale kinderen jarenlang onder abnormale omstandigheden opgroeien, maar die vinden dat de ouders daar verantwoordelijk voor zijn. Misschien zou dat in andere omstandigheden een logische gedachte zijn, hier niet. De ouders zijn vaak geheel uitgeput na jarenlang wachten, machteloos toezien en sussen. De eigenwaarde van deze ouders is naar een absoluut dieptepunt gezakt: ze kunnen zich niet redden in het Nederlands en moeten zich bij de dokter, in de trein of in de winkel laten bijstaan door hun tienjarige zoon of dochter die wel goed Nederlands spreekt. Ze mogen hier wel werken maar dat blijkt meestal praktisch onmogelijk omdat ze te hoog opgeleid zijn of omdat er geen werk te vinden is of omdat ze niet wisten dat ze mochten werken. Feitelijk wachten ze. Jaar in, jaar uit.

De meeste ouders voelen zich ontzettend schuldig tegenover hun kinderen over wat ze hen hebben aangedaan door hierheen te komen. Ook als ze geen andere keuze hadden dan te vluchten. "Ik kan het niet aanzien dat mijn kind zo ongelukkig is", vatte een ouder het bondig samen. Ze vragen hun kinderen niet meer hoe het met ze gaat, want ze kunnen niets doen aan de situatie waarin ze verkeren. Behalve wachten en hun kind vertellen dat dat ook moet afwachten. En hopen. Maar hoe groot is de rek van een kind? Hoe lang kun je wachten? Totdat je jeugd voorbij is? En dan maar vergeten wat er gebeurd is?

Het kan anders, dat is zeker. Het is verassend hoeveel goede ideeën de kinderen zelf hebben. Heel goed kunnen ze onderscheiden wat belangrijk is en wat luxe, waar nu iets aan moet gebeuren en wat nog wel kan wachten. Daar moeten we iets mee doen. We kunnen deze kinderen niet vergeten."

Op de website www.kind-in-azc.nl vindt u meer informatie over het project en kunt u zich opgeven voor de Nieuwsbrief.

Karin en collega's, veel succes met jullie onderzoek!

Langer in een asielzoekerscentrum wonen veroorzaakt ook bij kinderen problemen*Bram Tuk, Pharos*

De kop van dit artikeltje zal bij menig docent als een enorme open deur klinken. Ook al zien veel leerkrachten de leerlingen vooral als veerkrachtige survivors, tegelijkertijd zien zij als geen anderen hoe belastend het leven in zo'n centrum voor kinderen is. Dat vaak verhuizen een extra belastende factor is, is net zo vanzelfsprekend. We kunnen als professionals weliswaar op basis van ervaring en observatie zelf dergelijke constatering maken, toch is dat meestal niet voldoende om beleid te beïnvloeden. Pas toen onderzoeker Tammy Bean, (daarin ook gesteund door LOWAN) onder andere op scholen haar zeer uitgebreide onderzoek naar AMA's deed en harde cijfers leverde over psychisch (on)welzijn, kwam er ruimte om de kwaliteit van opvang en begeleiding van AMA's te verbeteren. Onderzoek naar de veiligheid in asielzoekerscentra had eerder ook dergelijke positieve effecten. Daarom is het belangrijk dat de huidige staatssecretaris Albayrak van justitie, meer dan welke voorganger ook, interesse toont in het welzijn van asielzoekerkinderen. Een van de effecten daarvan is bijvoorbeeld het onderzoek van Unicef Nederland naar de leefsituatie van kinderen in de centra, dat momenteel plaatsvindt in samenwerking met het Centraal Orgaan Opvang asielzoekers (COA). De resultaten worden deze zomer bekend gemaakt, maar ongetwijfeld zal daarin ook verwezen worden naar de resultaten van recent onderzoek in Denemarken (zie hieronder). Daaruit blijkt dat het aantal overplaatsingen en de asielduur risicofactoren zijn voor het ontwikkelen van psychische en emotionele problemen. De onderzochte kinderen verbleven gemiddeld zo'n vier jaar in de asielprocedure en waren in die periode gemiddeld bijna vijf keer verhuisd. Ruim een derde van de 4- tot 10-jarigen en bijna zes op de tien van de 11- tot 16-jarigen had psychische problemen. Dat betekent dat deze kinderen in vergelijking met Nederlandse, Deense en andere Europese kinderen, drie tot bijna vijf keer zoveel psychische problemen hebben. Deze cijfers maken duidelijk dat we er in Nederland alles aan moeten doen om de asielprocedure te verkorten en veel verhuizen te voorkomen. Het Ministerie van Justitie en de COA zullen, voordat zij met hun toegezegde beleidsverbeteringen komen, het rapport van Unicef af willen wachten. De resultaten van dit belangrijke Deense onderzoek zullen daar, naar ik begrepen heb van Unicef onderzoeker Karin Kloosterboer, zeker meegenomen worden.

Gratis PHAXX met artikelen over asielzoekersjeugd

In het maartnummer van PHAXX staan twee artikelen die ook voor LOWANieuws lezers interessant zijn. Een artikel over kinderen in asielzoekerscentra en een artikel van LOWAN-po medewerker Rob Andriol over onderwijs aan asielzoekersjeugd.

Een gratis exemplaar van deze PHAXX kunt u krijgen door te bellen met Pharos 030 234 98 00.

Het Deense onderzoek 'Mental health among children seeking asylum in Denmark - the effect of length of stay and number of relocations: a cross-sectional study' (Nielsen, 2008) kunt u, net zoals het onderzoek van Tammy Bean, downloaden op www.pharos.nl bij het programma Jeugd onder rapporten en dossiers.

Leerkracht of jeugdhulpverlener? Hoe gaat het Eerste Opvangonderwijs anno 2009 om met kwetsbare leerlingen?

Bram Tuk, Pharos

De leerlingen binnen het Eerste Opvangonderwijs zijn en kwetsbaar en veerkrachtig. Hun migratie naar Nederland brengt stress met zich mee. Naar school gaan doet hen meestal goed; specifieke lesmethoden en een goed georganiseerde leerlingenzorg bieden tegenwicht tegen deze stress. Pharos, kennis en adviescentrum gezondheid, vluchtelingen en nieuwkomers werkt sinds 1993 regelmatig samen met scholen en ontwikkelde preventieve methoden als 'FC de Wereld', 'Welkom op school' en 'De Vluchtelingenles'.

In 2009 wil Pharos de banden met scholen aanhalen om na te gaan of lessenseries moeten worden aangepast en zorgsystemen verbeterd.

Andere leerlingen met minder problemen?

Vaak waren deze programma's een directe reactie op vragen van leerkrachten, managers en scholen; vragen over trauma's, hun pedagogische rol, gevoelens van machteloosheid, samenwerking met anderen enzovoort. Pharos heeft voor specifieke gezondheidsonderwerpen ten behoeve van nieuwkomers lesmaterialen ontwikkeld als 'Wijzer in de Liefde' (seksualiteit) en een lesmap 'Preventie meisjesbesnijdenis'. Er werd bijvoorbeeld ook een boekje gemaakt over afscheid nemen in asielzoekersklassen: 'Nou dag maar weer'. In 2008 bracht Pharos 'Thuis in Burgerschap' een methode sociale integratie en burgerschap die bruikbaar is op basisscholen en in het voortgezet onderwijs.

Anno 2009 zitten er andere leerlingen in de klas dan in 1993.

- In 1993 waren er veel kinderen direct afkomstig uit oorlogsgebieden. Nu zijn er bijvoorbeeld meer kinderen uit Oost Europa, maar neemt in sommige regio's in Nederland het aantal asielzoekers weer snel toe.
- Scholen hebben intussen veel ervaring in het omgaan met sociaal emotionele problemen van deze leerlingen. Op veel scholen lijkt sprake te zijn van een goed functionerend zorgteam en een goede samenwerking met externe organisaties. Maar scholen met asielzoekerleerlingen maken zich veel zorgen over het opheffen van de MOA.
- In het algemeen ligt er in Nederland binnen het onderwijs aan kinderen met een onderwijsachterstand steeds meer nadruk op het leren van taal en rekenen. Tegelijkertijd is er een grote druk vanuit de samenleving om steeds meer aan gezondheid te doen. Tevens is de samenleving verhard.
- Vermoedelijk staan er anno 2009 andere docenten voor de klas dan in 1993. Docenten die bijgeschoold zijn, maar ook nieuwe en wellicht op dit terrein nog onervaren docenten.

Welke gezondheidsvragen spelen op scholen?

Een aantal scholen gebruikt de methoden die Pharos ontwikkelde naar genoegen, maar een precies overzicht ontbreekt. Van deze methoden zoals 'Welkom op School' en 'Laat maar zien wie je bent' is bekend dat ze positieve effecten hebben en dat docenten er graag mee werk(t)en. De methoden zijn in Nederland echter niet doorontwikkeld of aangepast, iets dat wel in een aantal regio's in landen om ons heen gebeurd is. In 2009 wil Pharos samen met Eerste Opvangscholen de stand van zaken opmaken en nagaan waar behoefte aan is. Doel is om te onderzoeken of er kan worden samengewerkt aan optimalisering van pedagogische zorg aan deze leerlingen. Mogelijk komen ook andere gezondheidsonderwerpen ter sprake.

ALGEMEEN

Onderzoek

Pharos wil scholen een aantal vragen stellen en start met een onderzoek bij een beperkt aantal scholen. Daarnaast wil Pharos regionaal met scholen in gesprek gaan.

Vragen die aan bod zullen komen

- Vinden docenten dat in po en vo nieuwkomers veel sociaal emotionele problemen hebben?
- Vinden docenten dat zij daar voldoende voor toegerust zijn?
- Hoe verhoudt de cognitieve opdracht van de school zich tot de pedagogische taken?
- Zijn daar specifieke (mentor-)methoden voor nodig? Worden die gebruikt? Worden de Pharos methoden nog gebruikt? Wat zijn ervaringen? Moeten er nieuwe gemaakt worden? Zijn er ideeën of goede ervaringen met bestaande methoden of inspirerende aanpakken?
- Is het nodig en nuttig om de zorg in en rond deze scholen te verbeteren? Heeft regionale en landelijke samenwerking nut om bijvoorbeeld best practices uit te wisselen?

Wat gaat Pharos doen?

Pharos gaat in gesprek met LOWAN-po en -vo. Tevens benadert Pharos binnenkort een aantal scholen voor een onderzoek. We willen (afgestemd met LOWAN) regionale bijeenkomsten plannen. Nog niet alle plannen zijn uitgewerkt; spontane reacties zijn ook zeer welkom.

- Pharos wil graag weten of u (nog) met 'Welkom op school', 'FC de Wereld', 'Laat maar zien wie je bent' of de 'Vluchtelingenles' werkt(e) en wat uw positieve en negatieve ervaringen zijn.
- Indien u behoefte heeft aan andere werkwijzen of erg tevreden bent over bestaande (mentor-)methoden, vernemen wij dat graag.
- Misschien heeft u zelf een werkwijze ontwikkeld waar u meer over wil vertellen.

Bram Tuk, die veel van deze methoden (mee) ontwikkelde is bereikbaar op 030 234 98 00 en via b.tuk@pharos.nl. Op www.pharos.nl vindt u meer informatie over Pharos.

Jan Baan die samenwerkte met LOWAN-po is met pensioen. Bram Tuk is daarom ook aanspreekpersoon voor het po.

Vanuit de werkgroep

Rob Andriol LOWAN-po

LOWAN-po wordt als werkverband aangestuurd door een werkgroep. Deze groep bestaat uit mensen van scholen die onderwijs geven aan de doelgroepkinderen. Elk werkgroeplid treedt op als schakelfunctionaris naar een vaste groep scholen, waardoor gewaarborgd wordt dat met alle scholen regelmatig contact blijft bestaan. Zie hiervoor www.lowan.nl en de kennismaking met Theo Klein Koerkamp in dit blad.

De werkgroep ondersteunt de ambtelijk secretaris, geeft signalen af over de onderwijspraktijk, stelt prioriteiten en zet het beleid uit. Op deze wijze heeft het onderwijsveld een grote invloed op de inhoud en aanpak van de LOWAN-activiteiten. De werkgroep komt dit schooljaar tenminste vijf keer bij elkaar.

Aansluitend aan het overleg van de werkgroep worden vertegenwoordigers van voor LOWAN belangrijke landelijke ondersteunende instellingen/besturen uitgenodigd. Dit schooljaar is er overleg gevoerd met VluchtelingenWerk Nederland en met de PO-Raad. In de werkgroep wordt ook het overleg besproken dat regelmatig gevoerd wordt met OCW, de inspectie van het onderwijs en met de COA. We zijn ook in gesprek met de Evaluatie en

Adviescommissie Passend Onderwijs over de positie van nieuwkomers en hun specifieke onderwijsbehoeften in de realisering van passend onderwijs. Met Ingrado, de branchevereniging voor leerplichtambtenaren, wordt overleg gevoerd over de aanpak van het verzuim en niet naar school kunnen (mogen) gaan van nieuwkomers. Met name onder de asielzoekers is er sprake van een groot probleem. Een onderzoek onder enkele scholen maakt duidelijk dat het regelmatig om meerdere maanden gaat. Met Unicef is regelmatig afstemmingsoverleg over het onderzoek 'Kind in AZC'. Met het PGMPO en OCW is onlangs gesproken over de oplossingen van de knelpunten op de scholen met nieuwkomers bij de invoering van het persoonsgebonden nummer. Nu worden de mogelijkheden verkend voor een aanpassing voor scholen met een georganiseerde opvang van nieuwkomers. Het onderzoek naar de ontwikkeling van kinderen na één jaar eerste opvang in Nederland is afgerond. De resultaten van dit onderzoek door ITS (COOL 5-18) worden binnenkort gepubliceerd en zijn te zien op onze website. Deze website wordt nu grondig herzien en we verwachten dat hij rond de zomervakantie aangepast en operationeel zal zijn.

De werkgroep zet zich in voor de onderwijskansen van buitenlandse kinderen voor de eerste periode dat ze in Nederland zijn en ziet zich voor de volgende uitdagingen gesteld.

- Het positioneren van het onderwijs aan nieuwkomers binnen de kaders van passend onderwijs.
- De positionering van dit onderwijs als een gezamenlijke bestuurlijke (keten-) verantwoordelijkheid, als regionale voorziening met een adequate facilitering, met deskundige leerkrachten en een goede kwaliteitsborging.

PRIMAIR ONDERWIJS

- Een stabiel plaatsingsbeleid voor kinderen in de centra van COA, waardoor de realisering van goed onderwijs daar ook mogelijk gemaakt wordt. Voor veel scholen is het nu dweilen met de kraan open, maar wie betaalt de rekening?
- Een inhoudelijke bijdrage aan de kwaliteit van het onderwijs, gebruik makend van de goede voorbeelden uit de praktijk. Een voorbeeld hiervan staat in een artikel van de nieuwe PHAXX. Deze is gratis te bestellen bij Pharos. Zie elders in dit blad.

Beschrijving buitenlandse onderwijssystemen voor 'gewichtregeling basisonderwijs'

Rob Andriol, LOWAN-po

Voor de nieuwe gewichtenregeling basisonderwijs is het onderwijssysteem beschreven voor vijf landen waar veel ouders van leerlingen vandaan komen. Het gaat om de onderwijssystemen van Marokko, Somalië, Turkije, Polen en Bulgarije. Deze informatie is op de CFI-site te vinden (<http://www.cfi.nl/public/websitcfi/Default.aspx>).

In de loop van het jaar zullen nog meer landenbeschrijvingen volgen. Met de beschrijvingen is het gemakkelijker om voor een buitenlandse opleiding de juiste categorie te vinden binnen de gewichtenregeling. Een aanduiding van de betreffende onderwijssoort in de landstaal is toegevoegd.

De studiedag van 21 november met belangrijke website adressen

Rob Andriol, LOWAN-po

We kunnen terugkijken op een zeer geslaagde studiedag van 21 november. Deze dag stond geheel in het teken van taal en werd door heel veel mensen bezocht. Na een bijzonder gewaardeerde inleiding door de Marokkaanse cabaretier Amar El-Ajjouri, waren er verschillende workshops. Zie ook www.lowan.nl.

In workshop 6 (Leermiddelen/methoden voor het Eerste Opvangonderwijs en de inzet van software en internet) werden door Paul van den Boogert en Anita

Westenbrink allerlei websites gepresenteerd om digitaal mee aan de slag te gaan. De mogelijkheden/sites zijn zeer divers. Van een digitaal prentenboek naar lijsten met programma's voor taal en rekenen. Vanuit de deelnemers werden ook interessante sites toegevoegd. Er was veel belangstelling voor een overzicht, welke hieronder wordt weergegeven.

www.wrts.nl

www.schoorbordportaal.nl

www.klassetv.nl

www.woordenweb.nl

www.overzicht.yurfs.net

www.veiliglerenlezen.yurfs.net

www.siep.home.fmf.nl/lingo.html

www.kleutergroep.nl

www.nt2taalmenu.nl

www.woordkraker.nl

www.steffie.nl

www.leestrainer.nl

www.savintage.com/links.html

www.overtom.pcintelligence.nl/homepage/Lingo.html

www.taalklas.nl

www.digibasisschool.nl

www.cedicu.nl

www.nieuwsbegrip.nl

www.zylom.nl

PRIMAIR ONDERWIJS

De meeste programma's zijn gratis. Soms moet je eerst zelf een wachtwoord aanmaken of een e-mailadres opgeven. Het is vaak even puzzelen, maar je kunt er veel mee. Veel succes!

Pinocchio, de school die echt bestaat

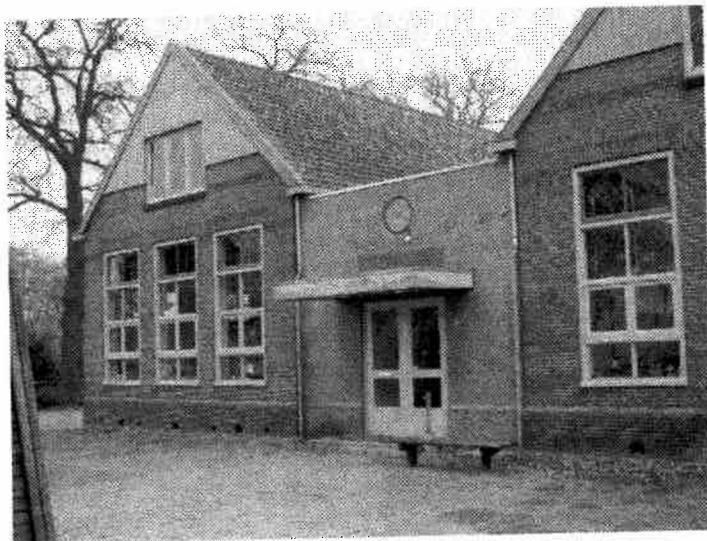
Rob Andriol, LOWAN-po

Omdat slechts weinig mensen van het bestaan van deze school afweten, hebben Annet Jansen en ik de school op een gure winterdag bezocht. We konden de school eerst niet vinden en troffen elkaar na een rit door een vlak en wijds gebied op het terrein van de Onderdaklocatie bij Ter Apel. Dit leek wel een militaire basis. Eerst langs het Aanmeldcentrum, dan de TNV en de Onderdaklocatie, twee heel verschillende door prikkeldraad gescheiden centra.

In het Aanmeldcentrum (AC) melden zich de asielzoekers die in Nederland asiel aanvragen. Ze krijgen dan te maken met de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). De IND beslist na het eerste gesprek (AC) of de asielzoeker wel of niet wordt toegelaten tot de asielprocedure. De periode dat de asielzoeker moet wachten op de IND, verblijft hij in de Tijdelijke Noodvoorziening (TNV) van het COA. Zij maken dan nog geen onderdeel uit van de asielprocedure. De TNV is, in het geval van deze locatie, gehuisvest bij het Aanmeldcentrum. In de praktijk wordt 95% vanuit de TNV via het AC toegelaten tot de asielprocedure. Tijdens de TNV-periode gaan kinderen in de meeste gevallen niet naar school omdat zij nog niet in de asielprocedure zitten.

De Onderdaklocatie (ODL) is voortgekomen uit het terugkeerbeleid. Eén van de uitgangspunten hierbij is dat er geen gezinnen met kinderen in vreemdelingenbewaring komen. Vreemdelingen van wie uitzicht is op terugkeer naar het land van herkomst, krijgen daar 12 weken onderdak om zelf hun terugkeer te regelen.

Bij de receptie van de ODL hoorden wij echter dat daar, op het terrein zelf, alleen de leerlingen van voorgevangen worden. De kinderen in de basisschoolleeftijd gaan met de bus naar een school buiten het centrum. Een school met een sterk wisselende populatie, wisselende locaties en wisselende brinnummers. De naam is echter steeds gelijk gebleven: Pinocchio, de houten pop van Geppetto die tot leven kwam. Als hij loog, groeide zijn neus. Maar van dit verhaal is niets gelogen.....

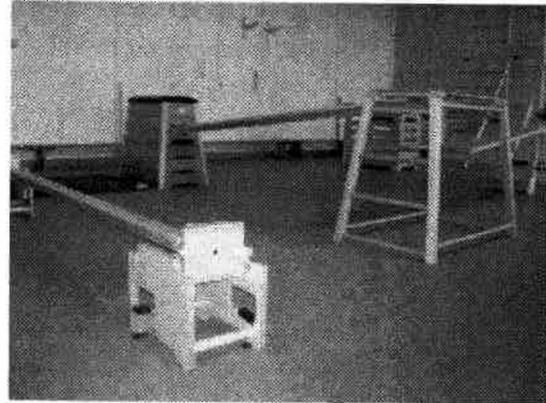

Er was eens een NAVO-terrein in Ter Apel, vlak bij de Duitse grens. In 1998 werd het ingericht als vertrekcentrum voor de opvang van uitgeprocedeerde vluchtelingen. De bewoners van het centrum zaten daar in een eindfase van een lange procedure en werden geacht mee te werken aan de terugkeer naar het land van herkomst. De kinderen waren leerplichtig en de gemeente Vlagtwedde nam de zorgplicht op zich. De school werd administratief eerst ondergebracht bij 'De Westmarke' en daarna bij de 'Jan Westerschool', later 'De Vlinder'

genaamd. In Barnflair, ongeveer vier kilometer van het centrum, werd een voormalige basisschool verbouwd voor Pinocchio. De kinderen waren al lang in Nederland. Totdat het centrum veranderde in een opvangcentrum, de voorloper van de O&I. Daarna werd het weer een Asielzoekerscentrum met

PRIMAIR ONDERWIJS

kinderen die al langer in Nederland waren. Vanaf augustus 2004 kantelde het weer naar een vertrekcentrum en werd de school op het centrum gehuisvest. Vanwege de brandveiligheid vertrokken de leerlingen weer naar Barnflair. Eind 2007 werd het centrum een onderdaklocatie en staatssecretaris Nebahat Albayrak is voornemens het te wijzigen in een vrijheidsbeperkende locatie (VBL), met vrijheidsbeperkende maatregelen. De school krijgt dan mogelijk nieuwbouw op het centrum. Dat zou jammer zijn, want toen Annet en ik de school eindelijk gevonden hadden, werden we verrast door deze oase van rust en veiligheid.

De school is sfeervol aangekleed en je voelt je er direct thuis. Het kleurgebruik is harmonieus en de lokalen zijn ruim voorzien van leermiddelen en speelmateriaal. Dit is een bewuste keus van het team vertelt Marie Otten, de locatie directeur. De kinderen hebben alleen de school, want iets anders mogen ze niet. Ze hebben al veel meegemaakt. Veel vaders zijn in detentie en de moeders wonen met de kinderen op het centrum. Deze gezinnen kwamen niet in aanmerking voor de pardon regeling. Zo'n 90% van de kinderen heeft al op een reguliere basisschool gezeten en voor een aantal is dit al de zesde school. Deze gezinnen mogen maximaal een jaar op een ODL blijven en moeten dan weer terug naar een AZC.

De laatste jaren zijn er steeds tussen de 25 en 30 kinderen op school. Per maand zijn er gemiddeld wel 10 mutaties. Omdat veel scholen niet van het bestaan van Pinocchio afweten, moet bij elke leerling de vorige school opgezocht worden en de gegevens worden opgevraagd. Hiermee gaat veel tijd verloren. De kinderen zijn in drie groepen op leeftijd verdeeld. Er zijn nu 12 kleuters en de overige 13 leerlingen zijn over de midden- en bovenbouw verdeeld. De kinderen werken op eigen niveau, met reguliere basisschool methoden (Schatkist, Taal Actief, LIN-project, Estafette, Slagwerk, Kidsweek Junior). Er wordt veel gebruik gemaakt van computers. De oudste kinderen hebben net de Cito Eindtoets gemaakt.

De kinderen worden met de bus gebracht en blijven tussen de middag over in een prachtig ingericht lokaal. De kleuters gymen in een eigen gymlokaal en de oudere kinderen gaan daarvoor met de bus naar Ter Apelnkanaal. Er is ook een apart lokaal voor de speeljuf. Hier krijgen de kinderen drama en

muziek van speltherapeut Gesina. Regelmatig komen er ook ouders op bezoek, die een middag in de groep meedraaien. Op dit moment wordt er geëxperimenteerd met het samen spelletjes doen en voorlezen van ouders en kinderen op school. Het is de bedoeling om dit eens in de drie weken te doen. Busvervoer moet nog geregeld worden.

De kinderen zitten gemiddeld 20 weken op deze school, van 1 maand tot 1 jaar. Sinds augustus 2007 (start ODL) zijn er 76 leerlingen uitgestroomd. 37% kwam van een AZC-school, 35% van een reguliere basisschool, 10% uit het buitenland, één leerling van het sbo en van 10% was de herkomst onbekend. Van deze 76 leerlingen is 35% uitgestroomd naar een AZC-school, 24% naar een reguliere basisschool, 5% is voor een herhaald asielaanvraag (HASA) weer in een TNV geplaatst, één leerling naar het sbo en van 16% is de vervolgschool onbekend.

Door steeds de waarheid te spreken werd de houten pop Pinocchio uiteindelijk een echte jongen. Bovenstaande getallen kloppen... ze maken duidelijk dat Pinocchio een echte school is in de keten van de vele schoolwisselingen van deze basisschoolleerlingen die door Nederland zwerven.

Nieuw lid van de werkgroep LOWAN-po

Theo Klein Koerkamp, Taalcentrum Almere

Sinds november 2008 ben ik lid van de werkgroep LOWAN-po en wil me graag even voorstellen. Ik ben Theo Klein Koerkamp en ben directeur van het Taalcentrum Almere. In mijn werkzame leven heb ik tot nu toe enige ervaring opgedaan met meertaligheid in het onderwijs, met kinderen die kansen missen vanwege externe omstandigheden zoals opgroeien in een arm taalmilieu, opgroeien in problematische omstandigheden of doordat er door de omgeving lage verwachtingen worden gewekt van de prestaties.

Na de pabo (eind jaren 80) ben ik voor drie jaar naar Londen vertrokken, waar ik als leerkracht werkte in verschillende scholen in de East End. In die periode veel geleerd in de praktijk met betrekking tot meertaligheid (ook van mezelf) en het onderwijs en de problematiek op grote Multi-culturele, etnische en religieuze scholen. Grote scholen waar nauwelijks nog een native speaking Engels kind te vinden was.

Later, weer terug in Nederland, ben ik gaan werken als leerkracht en coördinator van de AZC-school in Zeewolde en vervolgens als directeur van de AZC-school in Almere.

Sinds 2006 ben ik me gaan bezig houden met het ontwikkelen en opzetten van het Taalcentrum Almere. Inmiddels is het Taalcentrum gestart en ben ik daar werkzaam als directeur. Sinds kort (februari 2009) bestaat de Stichting Taalcentrum Almere. De Stichting is eigendom van de gezamenlijke schoolbesturen (po en vo) van Almere. Het bestuur van de stichting bestaat uit een afvaardiging van die schoolbesturen. In de kern verzorgt het Taalcentrum centrale opvangonderwijs voor nieuwkomers voor kinderen van vier tot en met 18 jaar. Daarnaast wordt er vormgegeven aan het ontwikkelen en opzetten van schakelklassen voor andere leerlingen in het basisonderwijs die voldoen aan de eisen van de schakelwet zoals de overheid dat heeft vastgesteld.

Verder verzorgt het Taalcentrum onderwijs in de kopklas, een klas voor leerlingen die potentie havo/vwo hebben maar door een taalachterstand dit nog niet aan kunnen. Tevens krijgen leerlingen die de po afdeling na 1 à 1,5 jaar verlaten nog 20 weken ambulante begeleiding (één uur per week) op

PRIMAIR ONDERWIJS

hun eigen basisschool waarbij ingezet wordt op pre teaching. De centrale gedachte achter het Taalcentrum is dat taalachterstand een gezamenlijk en een maatschappelijk probleem is van allen die te maken hebben het onderwijs aan kinderen; scholen, besturen en gemeente en dat de aanpak van dit probleem een gezamenlijke verantwoordelijkheid is. Met het Taalcentrum willen wij hier in Almere de krachten op dit gebied bundelen, de kennis en know how samenbrengen en delen met het veld en het onderwijs op dit gebied effectiever en efficiënter organiseren. Op dit moment verzorgt het Taalcentrum onderwijs aan zo'n 165 leerlingen en begeleidt het daarnaast nog eens zo'n 30 leerlingen op de reguliere basisscholen. Dit alles doen we met 28 medewerkers (ruim 18 fte).

Ik ben zelf actief geweest in de LOWAC in het verleden en ben nu toegetreden tot de LOWAN werkgroep omdat ik er van overtuigd ben dat in gezamenlijkheid je veel meer kan bereiken in het aanpakken en op de kaart zetten van allerlei knelpunten waarmee het onderwijs aan deze doelgroepen te maken heeft. Door uitwisseling en een bundeling van expertise zijn we beter in staat deze doelgroepen het onderwijs te geven dat zij verdienen zodat er veel minder onnodig talent verloren gaat. Ik hoop hieraan mijn steentje te kunnen bijdragen.

KIK

Marian Hofstede, OBS de Woldstroom

Bij het lezen van bovenstaande afkorting zal menigene direct denken aan kwaliteit. Over het algemeen staat KIK voor Kwaliteit In Kaart.

Voor de kinderen van de middenbouw groep Mowgli en Baloo, van OBS De Woldstroom voor regionaal Eerste Opvangonderwijs, staat KIK voor Kunst In Kolderveen.

De oude melkfabriek in Kolderveen is voor een deel verbouwd tot atelier, waar kunstenaars op uitnodiging van KIK een aantal weken aan het werk mogen.

Olivier Rijcken, cartoonist en schilder, heeft er voor gekozen om verhalen van de kinderen te vertalen in een beeldverhaal, een serie tekeningen met minimale tekst. Een aantal weken is hij samen met kleine groepjes kinderen aan het werk, de kinderen maken met elkaar een verhaal over de meest uiteen lopende onderwerpen en Olivier zet deze verhalen om in beelden. Het is zowel voor de kunstenaar als voor de kinderen een uitdaging om op deze manier samen aan het werk te zijn met kunst.

Oli4 (alias van Olivier Rijcken) heeft de verhalen op verschillende manieren verbeeld en deze worden tentoongesteld in de Kaashal. Voor de kinderen worden de foto's van de kunstwerken uitgegeven in boekvorm.

Bij het verschijnen van LOWANieuws is de expositie helaas weer afgelopen. Het is echter zo'n geslaagd idee dat andere scholen er mogelijk ook gebruik van willen maken.

Meer hierover is te vinden op website: www.kleurrijkeprojecten.nl.

Zijn betrokkenheid bij de multiculturele samenleving blijkt uit het feit dat Oli4 al zes jaar het project 'Wereldreis door de Zaanstreek' doet. Hij is deels opgegroeid in Malawi in Afrika en op Curaçao.

VOORAANKONDIGING

Noteer alvast in uw agenda

LOWAN-po bijeenkomst voor directieleden/coördinatoren, interne begeleiders en bestuursleden van eerste opvangscholen

Datum: woensdag 15 april 2009

Plaats: Zalencentrum Vredenburg in Utrecht

Deze studiedag gaat over de kwaliteit van zorg en begeleiding op basisscholen die onderwijs geven aan kinderen van asielzoekers en andere nieuwkomers.

In het schooljaar 2006-2007 heeft inspectie deze scholen beoordeeld met een aangepast waarderingskader. Ze trof daarbij onvoldoende kwaliteit aan op de inrichting van de kwaliteitszorg en de kwaliteit van zorg en begeleiding. Ze stelde ook vast dat de teams op de scholen met veel inzet en betrokkenheid werken, maar dat naast ongunstige omgevingsfactoren ook matig bestuurlijk beleid een negatieve invloed heeft op de kwaliteit. Veelal ontbreekt het bij de besturen aan een onderbouwde kijk op het belang van een doordachte opvang. Inmiddels is inspectie gestart met een nieuwe ronde. Voor LOWAN reden om op de studiedag zwaar in te zetten op die factoren waarop wél invloed uitgeoefend kan worden: het systematisch borgen en verbeteren van de kwaliteit van de kwaliteitszorg en de zorg en begeleiding. Hierbij is een goede afstemming met bestuurlijk beleid een essentiële voorwaarde. Op de studiedag wordt door de inspectie van het onderwijs een toelichting gegeven op welke opbrengsten zij verwacht van de inrichting van de kwaliteitszorg en de kwaliteit van de zorg en begeleiding. Aansluitend wordt er een praktische uitwerking van de kwaliteitskaarten gepresenteerd en brengen de deelnemers in beeld wat ze al bereikt hebben en wat er nog ontwikkeld moet worden. Om de kwaliteit te borgen worden de mogelijkheden verkend voor een systeem van collegiale intervisie en auditing. De dag wordt geleid door Marije Bouman van Edux Onderwijsadvies, de ontwikkelaar van Kwaliteit In Kaart (KIK).

Studiedag LOWAN-vo 3 december 2008

De jaarlijkse studiedag voor directies/coördinatoren en docenten van 3 december jl. was een succes. Er hadden zich zelfs zoveel mensen voor deze dag aangemeld, dat niet iedereen geplaatst kon worden. Mevrouw Janneke Koch en de heer Bart Schrevel waren namens OCW aanwezig.

De reader met het verslag van deze studiedag is inmiddels naar de deelnemers verstuurd en is ook te downloaden via onze website: www.lowan.nl, VO, Actueel/verslagen.

Gratis schoolboeken in het Voortgezet Onderwijs (zie ook: www.gratisschoolboeken.nl)

Tijdens het directie-/coördinatorendeel van deze dag gaf de heer Schrevel nog eens extra uitleg over de gratis schoolboeken in het VO en specifiek de nieuwkomer! (Zie ook uitgebreid artikel in LOWANieuws november 2008.)

De heer Schrevel is binnen OCW verantwoordelijk voor de uitwerking van deze maatregel.

Er wordt nog speciaal gekeken naar de situatie als een leerling na 1 oktober 2008 instroomt. Hiervoor is OCW nu druk bezig om een oplossing te vinden. Het voorstel is nu om het bedrag van de eerste opvangregeling (aangehaakt bij de Nieuwkomersregeling) te verhogen met € 158,--. Dit is € 79,-- per peildatum.

Zodra de definitieve regeling er is, plaatsen we deze op de website van LOWAN.

Quickscan LOWAN-vo

Hariëtte Boerboom, LOWAN-vo

Het afgelopen half jaar heeft LOWAN-vo een quickscan uit laten voeren onder de eerste opvangscholen/ISK's. LOWAN heeft Oberon gevraagd om deze korte inventarisatie uit te voeren onder deze scholen. Op de studiedag van LOWAN-vo op 3 december jl. heeft Oberon het eindrapport gepresenteerd.

De belangrijkste conclusies uit dit rapport

- Passend onderwijs en LEA (Lokaal Educatieve Agenda).
- Voor alle leerlingen moet een Passend Onderwijsaanbod gerealiseerd worden, dus ook voor nieuwkomers met een taalachterstand, die geen leermoeilijkheden hebben. In de discussies en notities tot nu toe wordt echter geen aandacht besteed aan nieuwkomers. LOWAN heeft het initiatief genomen om met ECPO (Evaluatie en adviescommissie Passend Onderwijs) hierover van gedachten te wisselen en zal dit eveneens op het niveau van het Ministerie van OCW doorzetten. Op regionaal en gemeentelijk niveau is het belangrijk dat scholen/schoolbesturen zelf hiermee aan de slag gaan en nieuwkomers onder de aandacht brengen!
- Een gebrekkig draagvlak binnen de eigen school/het eigen bestuur leidt vaak tot onvoldoende gebruik maken van de expertise die op de eerste opvangschool/ISK aanwezig is. De regelingen op financieel gebied voor deze vorm van onderwijs moeten voldoende zijn, echter in de praktijk worden er toch problemen gesignaleerd. LOWAN-vo heeft een rekenmodule op haar website staan die scholen meer inzicht moet geven in de financiën, waardoor eerste opvangscholen/ISK's sterker voor zichzelf moeten kunnen opkomen.
- Samenwerking en doorstroom naar reguliere scholen, zowel vo als mbo laat te vaak te wensen over. Er moet meer gebruik gemaakt worden van geïntegreerde trajecten. Tevens zou de samenwerking met omliggende gemeenten versterkt moeten worden zodat eerste opvangscholen/ISK's ook daadwerkelijk een regionale dekking kunnen invullen. Dit kan

VOORTGEZET ONDERWIJS

- aansluitend op Passend Onderwijs en LEA/Regionaal Educatieve Agenda. LOWAN zal hierover ook met de VNG spreken.
- De samenwerking met het COA wordt vaak als een knelpunt ervaren. Goed overleg is daarom zeer wenselijk. Het COA en LOWAN hebben momenteel vier keer per jaar overleg met elkaar, maar dit laat onverlet dat LOWAN en de scholen door beslissingen van het COA regelmatig met voldongen feiten worden geconfronteerd. Als mogelijke oplossing wordt genoemd om LOWAN eerder in het beleidsproces te betrekken.
 - Er zijn leerlingen die tussen wal en schip vallen. Enerzijds een groep die speciaal onderwijs nodig heeft of aan hun plafond zitten. Passend Onderwijs en regionale samenwerkingsverbanden moeten hier een rol in spelen. AKA-opleidingen in het MBO kunnen hier ook iets in betekenen. Soms gaan gemeenten dit tegen vanwege de leerplicht/startkwalificatieverplichting. Het zou goed zijn als schoolbesturen hierover afspraken maken met de gemeenten.
 - De terugloop van het aantal leerlingen in de afgelopen jaren heeft ertoe geleid dat de doelgroep voor uitgevers minder interessant is geworden. Lesmateriaal krijgt daardoor geen update. Met onder andere het Ministerie van OCW moet naar dit probleem gekeken worden. De kwaliteit van het Eerste Opgangonderwijs is ermee gemoeid! LOWAN-vo heeft dit inmiddels op de agenda van haar overleg met OCW gezet.
 - Bovendien heeft LOWAN-vo een inventarisatie naar het gebruik van toetsen uitgezet onder alle scholen. De resultaten hiervan geven ook aan dat een update zeer dringend en noodzakelijk is!

De volledige tekst van de quickscan kunt u downloaden van de website van LOWAN: www.lowan.nl. Hebt u vragen en/of opmerkingen dan hoort LOWAN-vo dit graag van u! h.boerboom@lowan.nl.

Tijdens de directie-/coördinatorenbijeenkomst van LOWAN-vo op donderdag 14 mei a.s. gaan we verder met deze actiepunten.

Impressie van de LOWAN-vo studiedag op 3 december 2008

Sabien van der Pas, docent ISK Dordrecht

Doorgaans wordt de decembermaand gevuld met Sinterklaas, Kerst, oud en nieuw, maar deze decembermaand bracht nog een extra feestdag: de studiedag van LOWAN. Wederom een cadeautje voor ons die te maken hebben met asielzoekers en nieuwkomers en werkzaam zijn op een ISK-afdeling ergens in Nederland. Ik liet mijn leerlingen op de ISK in Dordrecht een dagje in de steek om bij de studiedag van LOWAN te kunnen zijn.

De prettige ontvangst met koffie, thee en allerlei lekkernijen werd aangevuld door het weerzien van oude bekenden, maar zeker ook door het leren kennen van nieuwe mensen. Een goed moment voor kennismaking en uitwisseling.

Hariëtte Boerboom opende de plenaire bijeenkomst, gevolgd door een presentatie over het onderzoek 'Kind in de opvang'. Inmiddels warm gedraaid, werd mijn brein extra geactiveerd door het volgen van de eerste workshop, die bij mij ging over 'Beeld en Brein voor nieuwkomers'. Hulde aan Edith van Poppelen, een ware specialist in creatieve communicatie. Zij bracht goed aan het licht dat beelddenkers en nieuwkomers een duidelijke overeenkomst met elkaar hebben. Met braingym en mindmappen in mijn achterhoofd, begaven we ons vervolgens naar het restaurant van Regardz La Vie. Bij een studiedag LOWAN eet je ongeveer evenveel als met de Kerst. Een erg ruime en vooral lekkere keus in al het uitgestalde eten.

De middag werd vervolgd met de tweede workshop. Ik volgde de workshop 'eenvoudig communiceren' gegeven door Marianne Verhallen, uitgever, en Fura Grol, ISK-docent. Mocht u deze workshop niet hebben gevolgd, ga dan eens naar www.eenvoudigcommuniceren.nl. Een aanrader!

VOORTGEZET ONDERWIJS

Met een uitgebreide blik op de leestafel vol met boeken uit onder meer de Reality Reeks, werkboeken over sociale vaardigheden en kookboeken uit alle windstreken, kwam ook deze workshop tot een einde.

Inmiddels werd de plenaire zaal voller en voller. Iedereen kwam weer met veel verhalen terug. Collega's werden weer opgezocht.

De portemonnee werd alvast getrokken om het boek 'War Child' van Bruce Cerew te kopen. Hij bracht zijn boek extra onder de aandacht door een stuk voor te lezen. Een indrukwekkend verhaal. Onder het genot van een drankje werd de dag afgesloten en natuurlijk had Hariëtte Boerboom nog een cadeautje voor ons.

Volgend jaar weer? Annet Jansen en Hariëtte Boerboom, ontzettend bedankt voor de gezellige en leerzame dag!

Appingedam heeft weer een ISK!!

Fred Wolthuis, docent /coördinator Eerste Opvang Appingedam

Op 1 december vorig jaar meldden zich zes buitenlandse jongeren in het gebouw van het ROC Noorderpoortcollege aan de Opwierderweg 2 in Appingedam.

Ze kwamen voor hun eerste lessen aan de ISK-opleiding. Bijzonder? Jawel, want na enkele jaren afwezigheid ging er nu, kort na een verzoek van de gemeente Delfzijl, opnieuw een ISK van start. Ongeveer drie jaar geleden was deze gestopt, omdat het AZC Delfzijl veranderde in een terugkeerlocatie. In de loop van 2008 werd het echter een centrum voor Oriëntatie en Inburgering (O&I).

Het verzoek van de gemeente kwam enkele weken voor de herfstvakantie en de vraag aan de locatiedirecteur van het Noorderpoortcollege was of de lessen direct na de herfstvakantie zouden kunnen beginnen. In het verleden had men immers ook een internationale schakelklas aangeboden en de school had toen bewezen dat goed te kunnen.

Vanuit een maatschappelijke verantwoordelijkheid om jonge mensen een passende opleiding te bieden, besloot de school op het verzoek in te gaan. Wel hadden docenten die drie jaar geleden bij de ISK betrokken waren intussen elders een plaats gevonden, sommigen zelfs buiten het ROC. Het was dus zaak om op korte termijn de expertise weer bij elkaar te harken en aangezien de nodige docenten natuurlijk niet werkeloos rondliepen, kostte dat enige tijd. Maar het lukte. In november konden drie docenten, onder wie twee met ervaring in de vorige ISK, worden vrijgemaakt voor de lessen en een aantal coördinatietaken.

VOORTGEZET ONDERWIJS

Hoeveel leerlingen we mochten verwachten was nogal onduidelijk. De aantallen waar de school op zou kunnen rekenen fluctueerden van zeven tot wel veertig. We startten met één klas in december. Wat later dan gewenst, maar toch een behoorlijke prestatie vinden we zelf.

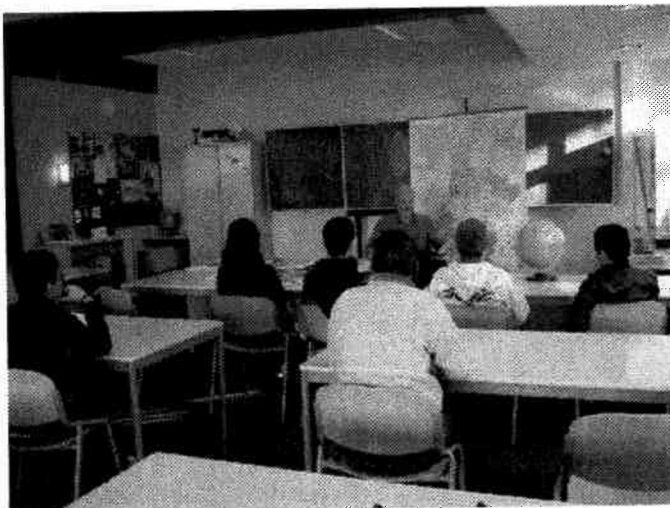
Vlak voor en net na de start was het vooral zaak leermiddelen en faciliteiten te regelen, zoals computers met toegang tot internet en geschikte programma's. Gelukkig waren er nog boeken uit de eerdere ISK. Lokalen werden geroosterd en alle betrokkenen op de locatie deden hun best de eerste dagen voor de leerlingen zo soepel mogelijk te laten verlopen.

De Opwierderweg 2 is een zogenaamde 'multilocatie' met diverse opleidingen vmbo, mbo, Educatie en Contractonderwijs. De buitenlandse leerlingen zitten tijdens hun lessen weliswaar in hun eigen lokaal, maar het schoolleven daarbuiten speelt zich af tussen de andere leerlingen en volwassen cursisten.

Op den duur willen we de leerlingen graag mee laten doen aan reguliere lessen die zich daarvoor lenen, zoals gymnastiek. Voorlopig wachten we daar nog even mee om niet te veel ineens aan te bieden, de buitenlandse jongeren langzaam te laten acclimatiseren en ook om de praktische reden dat niet alles direct goed is in te passen. Wel heeft de ISK-klas meegedaan aan gezamenlijke activiteiten in december als de sportdag en de kerstbrunch.

Op hoeveel leerlingen we zullen uitkomen is ook nu nog niet te voorspellen, maar op dit moment tellen we tien en daar komen binnenkort nog drie bij. De meeste van hen komen uit het Centrum voor O&I in Delfzijl, ongeveer twee kilometer van de school. De gemeente leidt echter ook leerlingen toe via hun contacten met buitenlanders die zich hier vestigen als gezin of in het kader van gezinshereniging.

Een kleine ISK heeft voor- en nadelen. Het grote voordeel is de overzichtelijkheid, ook voor de leerlingen. Nadeel van één klas is echter dat alle niveaus tegelijk bediend moeten worden en die niveaus variëren nu van een dertienjarig meisje dat in haar eigen land geen school bezocht heeft tot zeventienjarige jongeren die in het land van herkomst al ver gevorderd waren met een middelbare schoolopleiding. Het betekent veel differentiëren en gezamenlijke activiteiten aanbieden waar dat mogelijk is. Vorige week heb ik een bezoek gebracht aan de ISK van het Nassau College in Assen om daar mijn licht op te steken over diverse zaken en dat was heel informatief. Ook maak ik dankbaar gebruik van de LOWAN-website. Wat ook heel belangrijk is: ik heb zelf veel plezier in de lessen, volgens mij geldt dat ook voor mijn beide collega's.

En de leerlingen? Zij hebben het volgens eigen zeggen prima naar de zin, zijn erg leergierig en helpen elkaar waar dat nodig is en gevraagd wordt. Toen in de klas ter sprake kwam dat er een artikeltje over onze ISK in een tijdschrift zou komen vroeg één van de leerlingen uitdrukkelijk of we zijn mening daarin ook wilden opnemen.

Gevraagd naar die mening zei hij: "De school is heel goed". Zo'n mening is natuurlijk een stimulans en we willen hem dan ook graag laten afdrucken. Bij deze.

Belevissen in de Eerste Opvang

Sneeuw: in de pauze niet naar buiten, in de les wel!

Fura Grol, Eerste Opvang Etty Hillesum College Deventer

In de pauze mogen leerlingen op onze school met sneeuw helaas niet naar buiten in verband met veiligheid. In de les bij de ISK mag dat wel!

Zeker voor ISK leerlingen is deze 'sneeuwles' een belangrijke taak voor ISK-docenten bij de inburgering!

'Schaatsprimeur'

Bertha Sandker, Internationale Taalgroep Emmen

Donderdag 11 december jl. bonden de leerlingen van de Internationale Taalgroep in Emmen de schaatsen onder. De meeste leerlingen hadden nog nooit op schaatsen gestaan; sommigen hadden zelfs nog nooit ijs gezien!

Onder begeleiding van de mentor, de gymdocente en de coördinator van de taalklassen werd de ijsbaan in het centrum van de stad bezocht. De leerlingen vonden het in het begin erg eng, maar dat veranderde al snel in enthousiasme.

Sommigen bleven angstvallig aan de zijkant, terwijl andere waaghalzen tikkertje deden en elkaar met gevaar voor eigen leven achtervolgden.

Twee broers namen een meisje onder hun hoede en zo schaatsten ze gezamenlijk hand in hand menig rondje. De kinderen hebben bijzonder genoten, volgend jaar gaan we zeker weer.

Obama in de ISK

Maria van Kan, Eerste Opvang Etty Hillesum College Deventer

Met een klas vol Afrikaanse leerlingen kan de inauguratie van Barack Obama natuurlijk niet ongemerkt voorbijgaan in mijn klas. Het is tussenweek en het beroepenproject staat op het programma, maar we maakten woensdag wel even een uitstapje naar de gebeurtenissen in Washington. President is uiteindelijk ook een beroep en welke eigenschappen en kwaliteiten heb je daar dan allemaal voor nodig?

Veel kinderen hebben samen met hun ouders gekeken naar de inauguratie. Ze zijn net als na zijn verkiezing vol van Obama. De artikelen en foto's in de door mij meegebrachte kranten worden aandachtig bekeken. Een jongen zoekt tussen alle portretjes van de First Ladies naar de zwarte vrouw van Bush, maar kan deze niet vinden. Het blijkt dat hij Condoleeza Rice bedoelt. Omdat zij zo vaak samen met Bush verscheen, heeft hij altijd gedacht dat zij zijn vrouw was.

Ze identificeren zich met Obama, vanwege het feit dat hij 'zwart' is, maar ook omdat zijn vader een immigrant was. In een poging hem nog meer één van hen te maken beweert een jongen dat Obama net als hij ook moslim is. Als anderen tegenwerpen dat hij christen is dan wil hij dit idee toch niet opgeven: Obama kan dan wel christen zijn, maar hij is ook moslim.

Ja, waarom ook niet? Obama lijkt voor hen alle tegenstellingen te kunnen overbruggen.

'Zou Obama ook president van Kenia kunnen worden?', vraagt iemand. Hij denkt dat ze daar ook wel een president als Obama zouden kunnen gebruiken. 'In mijn land zeker', voegt een jongen uit Burundi toe.

Ik vertel hen over de moorden op Martin Luther King en de Kennedy's, die op mij indertijd, ongeveer even oud als mijn leerlingen nu, erg veel indruk hebben gemaakt. En over de lange strijd van zwarte mensen in de VS tegen racisme. Een leerling die van de Antillen komt, weet te vertellen dat daar februari de maand van de 'black history' is. Er wordt dan elke dag op school aandacht besteed aan de geschiedenis van de zwarte mensen.

Als we weer terugkeren naar het beroepenproject beloof ik dat ik het schooltv-weekjournaal van deze week zal opnemen, zodat we maandag de inauguratie nog eens kunnen bekijken en erover verder kunnen praten, want mijn leerlingen hebben nog lang niet genoeg van de zwarte familie in het Witte Huis: "Als Obama nu acht jaar president is geweest, kan zijn vrouw daarna dan president worden, juf?"

Wat je allemaal wel niet met vuurwerk kunt doen

Maria van Kan, Eerste Opvang Etty Hillesum College Deventer

Een kleine bloemlezing uit verhalen geschreven door leerlingen in de ISK

"Mijn vakantie is echt saai, maar in de Nieuwjaar was ik leuk. Wij hebben veel vuurwerk. Die vuurwerk is echt mooi".

"In nieuw jaar ik heb vuurwerk niet gestreken, omdat ik was bang want ik kan niet hoe doe vuurwerk, het was leuk".

"Wij hebben vuurwerk uitgestoken met mijn vriend".

"Ik heb nieuw jas gekrijgen en die in twee dag kapot door vuurwerk".

VOORTGEZET ONDERWIJS

"Op 1 januari was mijn echte moeder jarig en ik heb haar gebeld daarna gin ik vuurwerk uit gestoken deze keer gingen we met vuurwerk gogen tegen elkaar en dat was leuk".

"Ik ging met me neef en zijn broer, mijn neefje, naar Colmschate om vuurwerk te kopen en de winkel was vol met mensen. Ik dacht dat de hele Deventer wou vuurwerk kopen en bijna iedereen was boos omdat zij moet heel lang wachten maar ze hebt zijn vuurwerk gekocht....."

Het volgende feest voor ons was Chinees Nieuwjaar op 29 januari. Dan is er pas echt vuurwerk! De Chinese leerlingen hebben de vitrine bij lokaal R111 ingericht over dit feest. Wil je meer weten hierover? Er is een aflevering van Klokhuis over Chinees Nieuwjaar. Leuk om te kijken in de klas.

Verhalen over feesten in allerlei landen vind je op www.beleven.org/verhalen en je kunt gewoon ook even een Chinese leerling lenen om iets hierover te vertellen in je klas.

Web bericht

Webtip: <http://www.klassetv.nl>.

Een kijkje op de site van KlasseTV is een aanrader voor docenten in de Eerste Opvangonderwijs. Veel van dit van oorsprong voor het basisonderwijs bedoelde materiaal, is ook geschikt voor onze leerlingen in het voortgezet onderwijs.

Nieuw bij KlasseTV: 'Horen, Zien en Schrijven Webbased' Op de site staan ook verwijzingen naar Nieuwsbegrip.

Een abonnement op KlasseTV kost € 0,19 per leerling.

VOORAANKONDIGING

Noteer alvast in uw agenda

LOWAN-vo bijeenkomst voor directieleden/coördinatoren van Eerste Opvangscholen
Anderstaligen/ISK's

Datum: donderdag 14 mei 2009

Plaats: Zalencentrum Regardz Meeting Center La Vie in Utrecht

Soort gebeurtenis	W.O.M
Nadere omschrijving	Demo Elly van Santen (stilte-actie).
Aanvang	21-04-2009 13:00
Einde	21-04-2009 15:00
Doel	Aandacht vestigen op armoede in Nederland.
Petitie	Nee
Verzamelplaats	Plein, 13.00 - 15.00 uur.
.....	
Gemeente	Den Haag
Bureau afhandeling	Jan Hendrikstraat
Contactpersoon bureau	Plas, Liesbeth van der (3466)
.....	
Organisator	Particulier, Mevr. Van Santen
Verwacht aantal deelnemers	30
Route	Trottoir Plein ter hoogte van de ingang 2e Kamer, trottoir Lange Poten zijde 2e Kamer , De mensenrechtenbank op het Spui, bij iedere lokatie ca. 15 minuten stilstaan, vervolgens wordt dit twee keer herhaald.
Hulpmiddelen	sandwich-borden, flyers
Vervoermiddelen organisatie	Eigen vervoer
Afspraken	<p>Blokkades van wegen en/of kruisingen of splitsingen hiervan zijn niet toegestaan.</p> <p>De demonstratie locatie dient na afloop schoon te worden opgeleverd.</p> <p>Bevelen gegeven door de politie in het belang van de openbare orde en/of veiligheid dienen strikt te worden nageleefd.</p> <p>De spandoeken mogen niet zijn voorzien van dikke stokken, de teksten op de spandoeken mogen niet discriminerend, beledigend of opruiend zijn.</p> <p>Op de route dient men gebruikt te maken van het trottoir en niet van de rijbanen. Deze dienen beschikbaar te blijven voor het verkeer en openbaar vervoer.</p> <p>De in- en uitgangen van gebouwen mogen niet worden geblokkeerd en dienen voor eenieder vrij toegankelijk te blijven.</p> <p>De eventueel door derden weggeworpen flyers dienen door de organisatie te worden opgeruimd.</p>
Maatregelen organisator	De organisatie zorgt voor een ordelijk verloop van de demonstratie.

Soort gebeurtenis	W.O.M
Nadere omschrijving	Demo Tamils
Aanvang	14-04-2009 08:00
Einde	30-04-2009 20:00
Doel	aandacht vragen voor de situatie van Tamil's in Sri Lanka
Petitie	Nee
Verzamelplaats	Plein, 08.00 - 20.00 uur. (dagelijks t/m 30 april 2009).
Gemeente	Den Haag
Bureau afhandeling	Jan Hendrikstraat
Contactpersoon bureau	Plas, Liesbeth van der (3466)
Organisator	Tamils
Verwacht aantal deelnemers	100
Route	n.v.t.
Hulpmiddelen	Partytent, tekstborden, spandoeken, megafoon.
Maatregelen organisator	2 hongerstakingers ondersteund door 100 sympathisanten.

